

АГУУЛГА

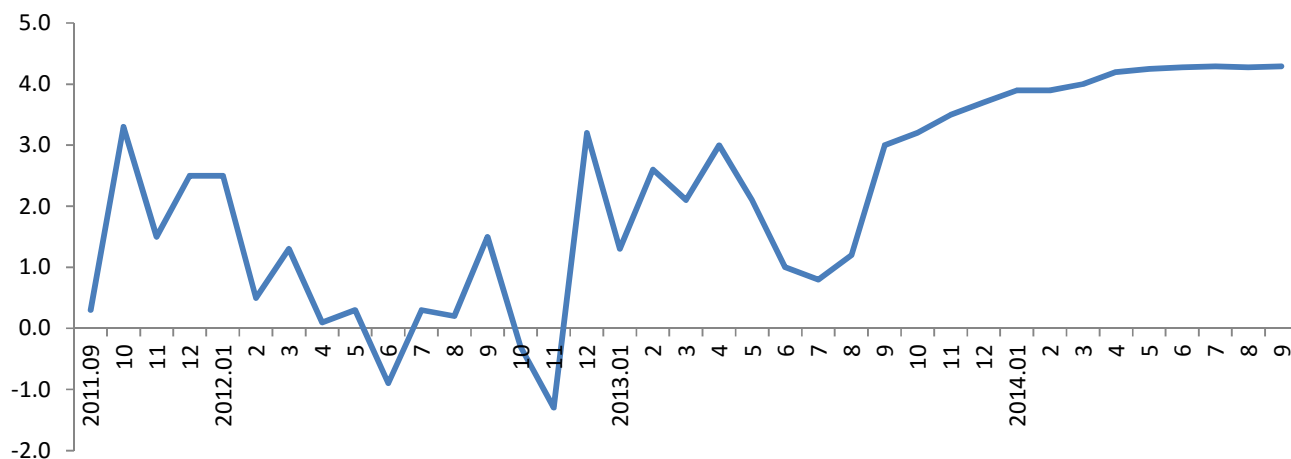
	Хуудасны дугаар
 Хэрэглээний үнэ	2
 Аж үйлдвэр	8
 Барилга	11
 Хүн амын ажил эрхлэлт	12
 Аймгийн төсөв	17
 Мөнгө, зээл, хадгаламж	20
 Худалдан авах ажиллагааны алба, Орон нутгийн өмч	22
 Нийгмийн даатгал, халамжийн үйлчилгээ	23
 Эрүүл мэндийн үйлчилгээ	26
 Хөдөө аж ахуй	29
 Газар тариалан	33
 Харилцаа, холбоо, Тээвэр	42
 Бизнес регистр	44
 Гэмт хэргийн байдал	46
 Амьдарч буй орчин /ус цаг уур орчны мэдээлэл, байгаль орчин/	49

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Аймгийн төвд байрладаг хүнсний захууд, хүнсний болон бараа томоохон дэлгүүрийн 213 нэр төрлийн бараа, бүтээгдэхүүнд үнийн ажиглалтыг сар бүрийн 18-20 ны хооронд хийж байна. 9 сарын хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны мөн үетэй харьцуулахад 10.6 хувиар өсч, өмнөх сартай харьцуулахад 0.1 хувиар буурсан байна. /Хүснэгт 1-ээр харуулав./

Зураг 1. Хэрэглээний үнийн индекс, 2011-2014 он, сараар

Хүснэгт 1. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	<u>2014-09</u> <u>2013-09</u>	<u>2014-09</u> <u>2014-12</u>	<u>2014-09</u> <u>2014-08</u>
Ерөнхий индекс	110.6	107.6	99.9
Хүнсний бараа, ундаа, ус	106.6	103.1	97.4
Согтууруулах ундаа, тамхи	109.3	105.3	109.2
Хувцас, бөс бараа гутал	119.8	116.4	102.0
Орон сууц, ус цахилгаан, түлш	98.3	98.3	100.0
Гэр ахуйн тавтлга, гэр ахуйн бараа	101.2	92.6	102.2
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	129.2	129.2	100.0
Тээвэр	104.1	104.1	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	99.9	100.0	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	102.0	101.5	100.5
Боловсролын үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	103.3	103.3	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	120.9	108.0	100.0

Төмс, хүнсний ногоо, мах махан бүтээгдэхүүний үнэ:

2014 оны 10-р сарын 1-р долоо хоногийн ажиглалтаар өмнөх долоо хоногоос үхрийн мах 7.1 хувиар буюу 500 төгрөгөөр, адууны мах 8.3 хувь буюу 500 төгрөгөөр, ногооны үнэ лууван 200 төгрөгөөр буюу 25.0 хувиар, манжин 25.0 хувиар буюу 200 төгрөгөөр буурч, түлш шатахууны үнэ өөрчлөлтгүй байна.

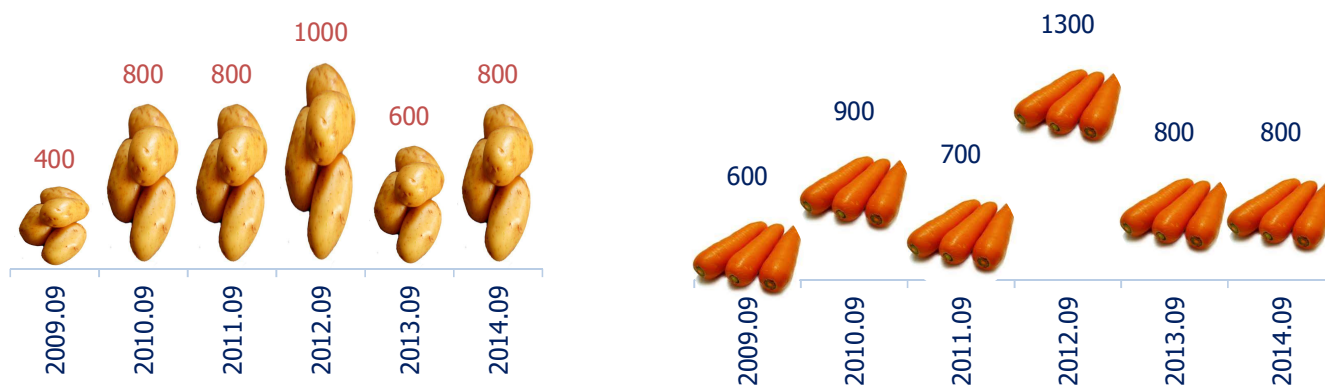
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ:

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үнэ тогтвортой байна.

Зураг 2. Нэг кг дээд гурилын дундаж үнэ, 2011-2014 оны 9-р сард, төгрөг

Зураг 3. Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, 2009-2014 оны 9 сард

Хүснэгт 2. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2014 оны 8, 9, 10-р сарын өдрүүдээр

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2014 VIII/27	2014 IX/03	2014 IX/10
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	кг	1300	1300	1300
	I зэрэг, задгай	кг	980	980	980
Орон нутгийн гурил	"Хангай" 1-р гурил	кг	740	740	740
	"Орхон мандал" 1-р гурил	кг	900	900	900
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		ш	900	900	900
Цагаан будаа		кг	2300	2300	2300
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	1800
Сүү	Задгай	л	800	800	800
	"Цэвэр сүү"	л	2750	2750	2750
Ургамлын тос, "Кларина"		л	3700	3700	3700
Мах	Үхрийн	кг	7000	7500	7500
	Хонины	кг	6500	6000	6500
	Адууны	кг	6000	6000	6000
	Ямааны	кг	5500	5000	5500
Ногоо	Төмс /монгол/	кг	800	800	800
	Лууван /монгол/	кг	1000	800	800
	Байцаа /хятад/	л	800	800	800
	Манжин /монгол/	кг	1000	1000	1000
	Сонгино /монгол/	кг	2000	2000	2000
	Сонгино /хятад/	кг	1500	1500	1500
	Сармис	булцуу	300	300	300

Хүснэгт 2-ийн үргэлжлэл

Барааны нэр төрөл		2014 IX/17	2014 IX/24	2014 X/01	14.IX.03 14.VIII.27
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	1300	1300	1300	100.0
	I зэрэг, задгай	980	980	980	100.0
Орон нутгийн гурил	"Хангай" 1-р гурил	740	740	740	100.0
	"Орхон мандал" 1-р гурил	900	900	900	100.0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		900	900	900	100.0
Цагаан будаа		2300	2300	2300	100.0
Элсэн чихэр		1800	1800	1800	100.0
Сүү	Задгай	800	800	800	100.0
	"Цэвэр сүү"	2750	2750	2750	100.0
Ургамлын тос, "Кларина"		3700	3700	3700	100.0
Мах	Үхрийн	7500	7000	7500	107.1
	Хонины	6000	6500	6500	100.0
	Адууны	6000	6000	6500	108.3
	Ямааны	5500	5000	5000	100.0
Ногоо	Төмс /монгол/	800	800	800	100.0
	Лууван /монгол/	800	800	1000	125.0
	Байцаа /хятад/	800	800	800	100.0
	Манжин /монгол/	800	800	1000	125.0
	Сонгино /монгол/	2000	2000	2000	100.0
	Сонгино /хятад/	1500	1500	1500	100.0
	Сармис	300	300	300	100.0

Хүснэгт 3. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2011-2014 оны 9-р сард

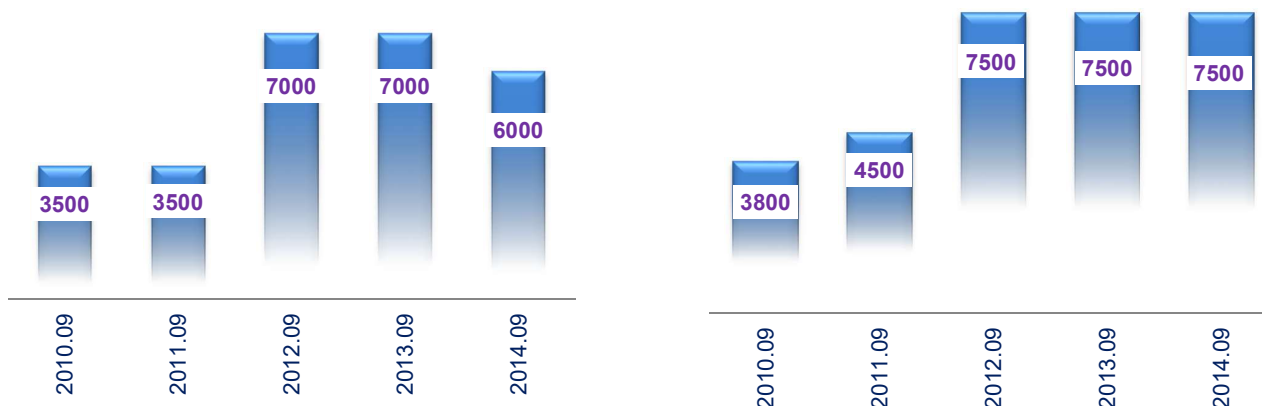
Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2011.09	2012.09	2013.09
"Алтан тариа" гурил /задгай/	I зэрэг	кг	880	880	900
	II зэрэг	кг	700	700	700
Будаа	Цагаан	кг	1800	1800	2000
	Шар	кг	1450	1500	1600
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	1800
Хонины мах	ястай	кг	4000	7000	7000
	цул	кг	4000	7000	7000
Үхрийн мах	ястай	кг	4500	7500	7500
	цул	кг	4500	7500	7500
Адууны мах		кг	3500	6500	6500
Ямааны мах		кг	3200	6500	6000
Сүү	задгай	л	500	700	700
	"Цэвэр сүү"		1800	1800	1700
Байцаа	монгол	кг	700	1000	800
Лууван	монгол	кг	700	1300	800
Манжин	монгол	кг	700	1300	1200
Төмс	монгол	кг	800	1000	600
Сонгино	хятад	кг	700	1000	1200
Сармис, булцуу		кг	300	300	300
Ургамлын тос		л	2750	3000	3500
Өндөг		ш	220	250	350
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	550	650	700

Хүснэгт 3-ийн үргэлжлэл

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2014.09	<u>2014. 09</u> <u>2013.09</u>	<u>2014.09</u> <u>2012.09</u>	<u>2014.09</u> <u>2011.09</u>
"Алтан тариа" гурил /задгай/	I зэрэг	кг	900	100.0	102.3	102.3
	II зэрэг	кг	750	107.1	107.1	107.1
Будаа	Цагаан	кг	2300	115.0	127.8	127.8
	Шар	кг	1700	106.3	113.3	117.2
Элсэн чихэр		кг	1800	100.0	100.0	100.0
Хонины мах	ястай	кг	6000	85.7	85.7	150.0
	цул	кг	6000	85.7	85.7	150.0
Үхрийн мах	ястай	кг	7500	100.0	100.0	166.7
	цул	кг	7500	100.0	100.0	166.7
Адууны мах		кг	6000	92.3	92.3	171.4
Ямааны мах		кг	5500	91.7	84.6	171.9
Сүү	задгай	л	800	114.3	114.3	160.0
	"Цэвэр сүү"		2750	161.8	152.8	152.8
Байцаа	монгол	кг	800	100.0	80.0	114.3
Лууван	монгол	кг	800	100.0	61.5	114.3
Манжин	монгол	кг	1000	83.3	76.9	142.9
Төмс	монгол	кг	800	133.3	80.0	100.0
Сонгино	хятад	кг	1500	125.0	150.0	214.3
Сармис, булцуу		кг	300	100.0	100.0	100.0
Ургамлын тос		л	3700	105.7	123.3	134.5
Өндөг		ш	420	120.0	168.0	190.9
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	900	128.6	138.5	163.6

Зарим бараа бүтээгдэхүүн буюу мах махан бүтээгдэхүүний үнэ өмнөх сартай харьцуулахад буурсан байна. Үүнд хонины мах 14.2 хувиар буурч, үхэр, адуу, ямааны мах өмнөх сартай харьцуулахад үнийн өөрчлөлтгүй өмнөх сартай адил үнэтэй байна.

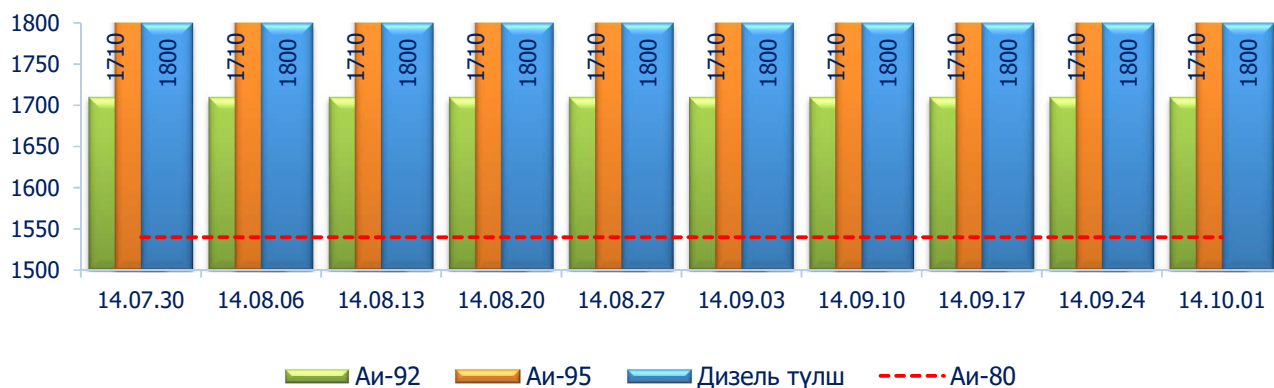
Зураг 4. Нэг кг хонины махны үнэ, төгрөг

Хүснэгт 4. Нэг кг махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, 2013-2014 он, сараар, төгрөг

	1-р сар	2-р сар	3-р сар	4-р сар	5-р сар	6-р сар	7-р сар	8-р сар	9-р сар	10-р сар	11-р сар	12-р сар
Үхрийн мах												
2013 он	6500	7000	7000	8000	8500	8000	7500	7000	7500	7500	7000	7500
2014 он	7500	7000	8000	8000	8500	8500	8000	7500	7000			
Хонины мах												
2013 он	6000	7000	7500	7000	8000	7500	7000	6000	7000	7000	6500	6500
2014 он	6500	6000	7000	7500	8000	8000	7500	7000	6000			
Адууны мах												
2013 он	5000	5500	5500	6500	6800	6800	6000	5000	6500	6500	6000	6500
2014 он	5500	6000	6500	6500	7000	7000	6500	5500	6000			
Ямааны мах												
2013 он	4000	4500	5500	6500	6800	6500	5500	5000	6000	6000	5500	5500
2014 он	4500	4500	5000	6000	7000	7000	6000	5000	5500			

Зураг 6. Шатахууны үнэ, 2014 оны 8,9,10-р сарын байдлаар

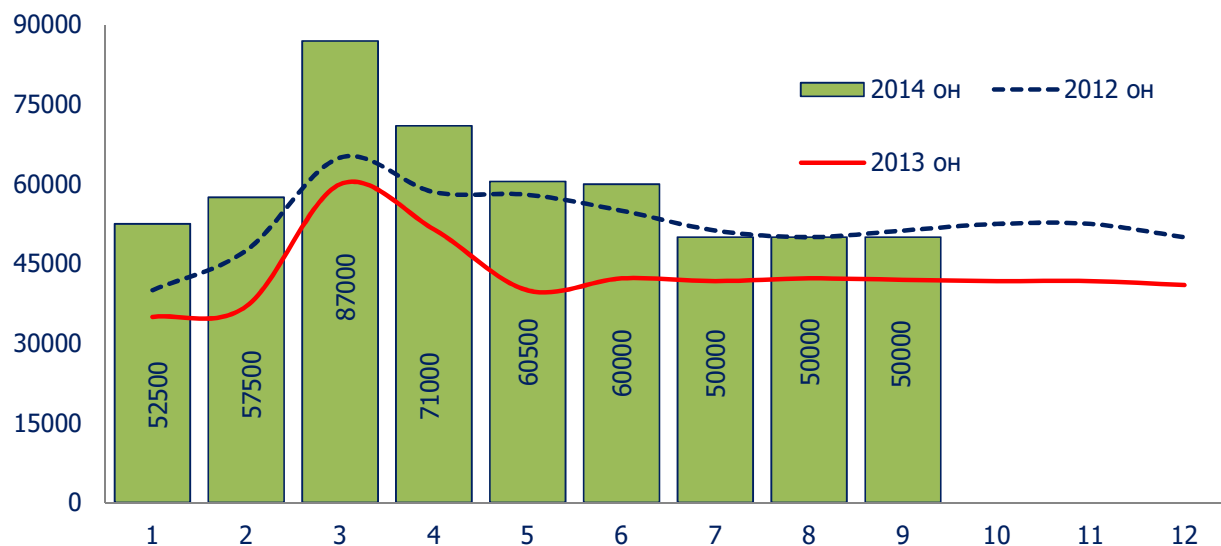
Хүснэгт 5. Нэг литр шатахууны үнэ, 2014.10.01, төгрөг

ШТС	АИ 95	АИ 92	АИ 80	Дизиль түлш	Газ
Шунхлай	0	1710	1540	1800	0
Тэс	0	1700	1530	1790	0
Магнай трейд	0	1710	1540	1800	0
Жаст ойл	0	1710	1540	1800	0
Петровис	1900	1710	1540	1800	0
Газ	0	0	0	0	1500

Зураг 6. Арьс ширний дундаж үнэ,

	2013 он IX сар	2014 он	
		VIII сар	IX сар
Адууны шир	29000	23000	22000
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй	30000	30000	32500
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй	40000	42500	45000
Хонины арьс	10750	6000	6500
Ямааны арьс (ноолуургүй)	6000	3625	4500
Ямааны ноолуур	51250	50000	50000

Хүснэгт 7. Ямааны ноолуурын дундаж үнэ, төгрөгөөр

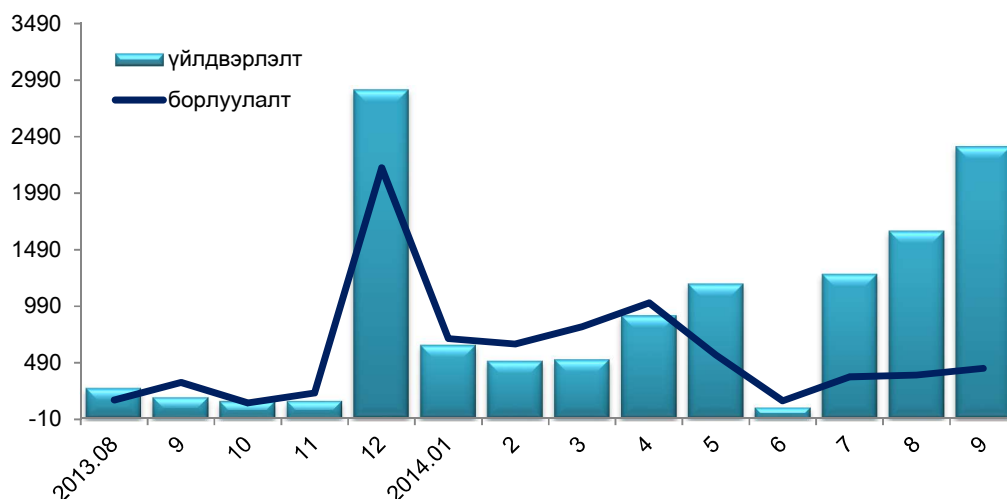

АЖ ҮЙЛДВЭР

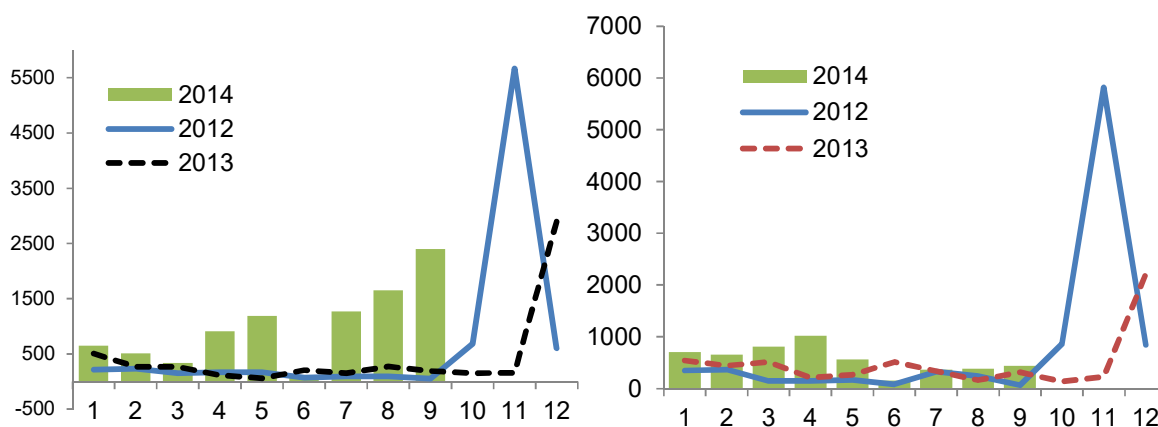
Аймгийн аж үйлдвэрийн газрууд 2014 оны эхний 9-р сарын байдлаар 9552.4 саятөгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 5097.0 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад үйлдвэрлэлт 4.7дахин, борлуулалт 154,5 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг8. Аж үйлдвэрийн 2013-2014 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сая төгрөг

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг өнгөрсөн онтой харьцуулахад уул уурхайн олборлох салбарын үйлдвэрлэлт 9.2 дахин, дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэл 2.4 дахин, боловсруулах аж үйлдвэр 3.1 дахин тус тус өссөн байна.

Зураг 9. Үйлдвэрлэлт, 2012-2014 он, Зураг 10. Борлуулалт, 2012-2014 он тэрбум төгрөг тэрбум төгрөг

Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтыг дотоодын зах зээлд борлуулсан байна. Нийт борлуулалтын 44,7 хувийг үр тарианы гурил цардуул малын тэжээл 38,8 хувийг дулааны

эрчим хүч усан хангамжийн салбарт борлуулсан бол 16,5 хувийг бусад салбарын борлуулалт эзэлж байна. 2014 оны 9 сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 230 ажиллагсад ажиллаж байна.

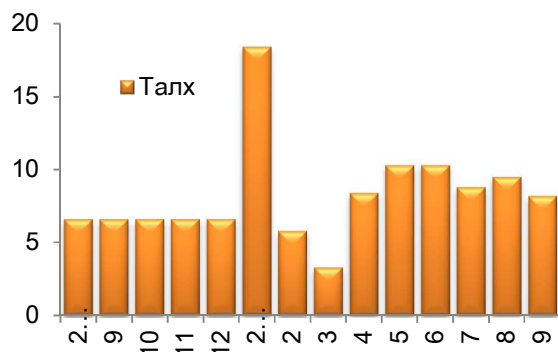
Хүснэгт 7. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, 2013-2014 он, салбараар, оны үнээр, сая төгрөг

Салбараар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2013 I-IX сар	2014 I-IX сар	<u>2014 I-IX</u> 2013 I-IX%
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	566.7	5210.6	919.4
Нүүрс олборлолт	566.7	429.7	75.8
Төмрийн хүдэр олборлолт		4780.8	
Бусад ашигт малтмал олборлолт			
Боловсруулах үйлдвэр	1166.3	3694.1	316.7
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	1113.5	3596.7	323.0
Мах загас, ногоо, тос боловсруулалт		16.9	
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	105.1	26.5	25.2
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	738.3	3303.2	447.5
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	270	250.2	92.6
Ундаа үйлдвэрлэл			
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	32.5	64.2	197.5
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	15.5		
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		1.1	
Бусад үйлдвэрлэл		27.6	
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	441.2	1077.5	244.2
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	441.2	1077.5	244.2
Ус ариутгал, усан хангамж			
Дүн	2174.0	5097.0	234.5

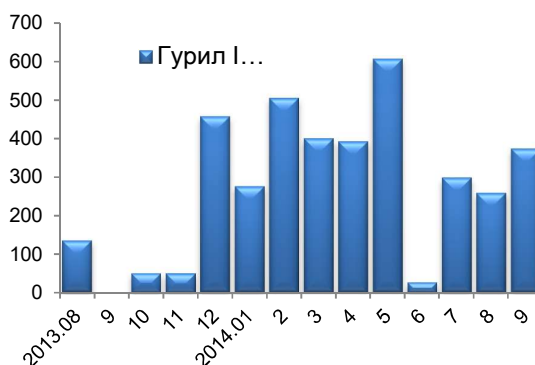
Хүснэгт 8. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, 2013-2014 он, салбараар, оны үнээр, сая төгрөг

Салбараар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт		
	2013 I-IX сар	2014 I-IX сар	$\frac{2014 \text{ I-IX}}{2013 \text{ I-IX}} \%$
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	428.9	227.2	53.0
Нүүрс олборлолт	641.5	284.8	44.3
Төмрийн хүдэр олборлолт			
Бусад ашигт малтмал олборлолт			
Боловсруулах үйлдвэр	1410.4	2830.3	200.1
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	1347.6	2679.1	198.8
Мах загас, ногоо, тос боловсруулалт		25.8	
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	35.3	7.9	22.4
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	969.2	2280.7	235.3
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	306.4	326.3	106.5
Ундаа үйлдвэрлэл			
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	40.0	103.9	259.8
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	5.2	8.0	153.8
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	17.4		0.0
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		2.8	
Бусад үйлдвэрлэл			
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	1247.6	1981.9	158.9
Цахилгаан, дулаан, уур, усан хангамж	1247.6	1981.9	158.9
Дүн	3299.6	5097.0	154.5

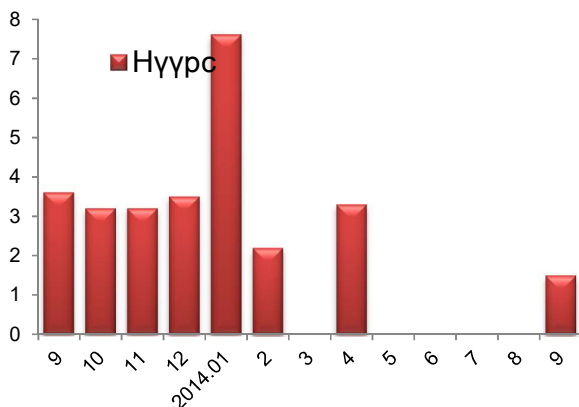
Зураг 11. Талх үйлдвэрлэлт, мян.тн

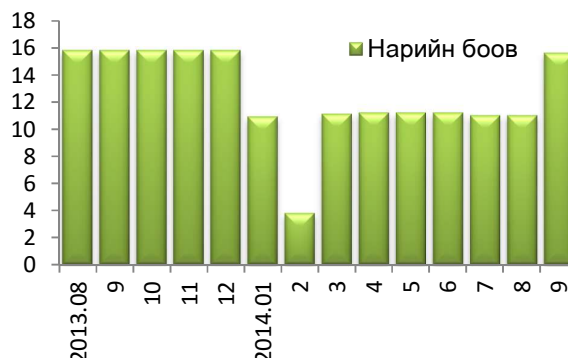
Зураг 12. Гурил I зэрэг үйлдвэрлэлт, мян.тн

Зураг 13. Нүүрс олборлолт, мян.тн

Зураг 14. Нарийн боов үйлдвэрлэлт, мян.тн

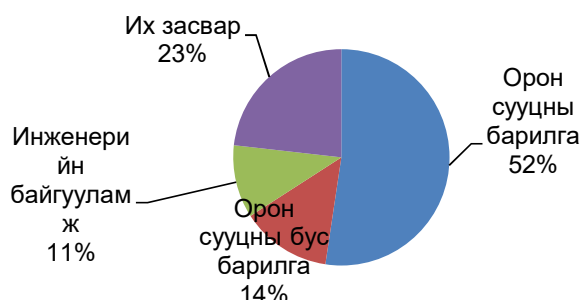

БАРИЛГА

Аймгийн хэмжээнд 2014 оны 9 сарын байдлаар барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэл 6626,1 сая төгрөг болсон байна. Барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэлийн 52 хувийг шинээр баригдаж байгаа орон сууцны барилга, 23 хувийг их засварын ажил, 14 хувийг орон сууцны бус барилга угсралтын ажил, 11 хувийг инженерийн барилга байгууламжийн гүйцэтгэл эзэлж байна.

Зураг 15. Барилга угсралт, их засвар, төрлөөр, 2014 оны I-IX сар

Хүснэгт 9. Барилга угсралт, их засварын ажилын гүйцэтгэл, сая төгрөг, төрлөөр, сумаар, 2014 оны I-IX сар

Сум	Орон сууцны барилга	Худалдаа, үйлчилгээний	Зочид буудал	Эмнэлэг	Аялал Контор	Орон сууцны бус бусад (агуулах, хамгаалалт)	Инженерийн байгууламж	Их засвар-ажаа	Нийт дүн
Баян-Агт									0.0
Баяннуур			50.0						50.0
Бугат				22.0			40.0		62.0
Булган	3470.0	35.0			1.0	134.0	74.6	227.4	3942.0
Бүрэгхангай						90.0	271.9	79.8	441.7
Гурванбулаг							24.0		24.0
Дашинчилэн		215.0	15.0		101.6		42.0	201.8	575.4
Могод				25.0			127.8	589.0	741.8
Орхон							29.8	160.0	189.8
Рашаант								280.5	280.5
Сайхан							48.5		48.5
Сэлэнгэ							45.0		45.0
Тэшиг		30.4					18.0		48.4
Хангал		90.0			15.0	48.0			153.0
Хишиг-Өндөр									0.0
Хутаг-Өндөр		24.0							24.0
Дүн	3470.0	394.4	65	47	117.6	272	721.6	1538.5	6626.1

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

Хөдөлмөрийн хэлтсийн захиргааны статистик мэдээллээр тус хэлтэст бүртгэлтэй ажил идэвхитэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 9сарын байдлаар 164 хүн байна. Үүний 80 буюу 48.7 хувь нь эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Хүснэгт10. Ажилгүйчүүд, боловсролын түвшинээр

Үзүүлэлт	2013-IX		2014-IX	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Ажил хайгч иргэн /сарын эхэнд/	718	419	259	129
Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн иргэн	202	109	66	30
Тайлант хугацаанд хасагдсан иргэн /идвэхгүйн улмаас/	84	48	161	79
Ажилд зуучлагдан орсон иргэн	84	48	19	11
хувьцаат компани				
хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	18	7	6	4
бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл				
зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	6	2		
хоршоо	53	34		
төсөвт байгууллага	5	3		
төрийн бус байгууллага	2	2	1	1
бусад			12	6
<i>Насны бүлгээр</i>	<i>84</i>	<i>48</i>	<i>19</i>	<i>11</i>
15-24	19	12	7	5
25-34	28	16	3	3
35-44	21	14	3	1
45-54	16	6	6	2
<i>Боловсролын түвшинээр</i>	<i>83</i>	<i>48</i>	<i>19</i>	<i>11</i>
дипломын болон бакалаврын дээд	29	21	6	5
тусгай мэргэжлийн дунд	3	1		
техникийн болон мэргэжлийн	6	2	2	2
бүрэн дунд	25	11	8	4
суурь	19	13	3	
бага	1			
Ажил хайгч иргэн /сарын эцэст/	836	480	164	80

Тайлант сард ажилгүй 66 иргэн шинээр бүртгүүлж, идэвхгүйн улмаас тайлангийн хугацаанд 161 иргэн хасагдаж, бүртгэлтэй ажилгүй байсан 19 иргэн ажилд зуучлагдан оржээ. Ажилд зуучлагдан орсон 6 иргэн хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанид, төрийн бус байгууллагад 1 иргэн, бусад байгууллагад 12 иргэн тус тус ажилд орсон байна.

Хүснэгт11. Ажилгүйчүүд, боловсролын түвшинээр

	Ажилгүйчүүдийн тоо		Дүнд эзлэх хувь	
	2013 он	2014 он	2013 он	2014 он
Нийт ажилгүйчүүд	836	164	100	100
Үүнээс: дээд боловсролтой	157	62	18.8	37.8
Тусгай дунд боловсролтой	44	3	5.3	1.8
Мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой	44	9	5.3	5.5
Бүрэн дунд	438	75	52.4	45.7
Суурь	110	7	13.2	4.3
Бага	33	7	3.9	4.3
Боловсролгүй	10	1	1.2	0.6

Хүснэгт12. Ажилгүйчүүд, насны бүлэг, хүйсээр

Насны бүлгээр	2013-IX		2014-IX	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Нийт ажилгүйчүүд	836	480	164	80
16-24	196	102	43	22
25-34	253	150	61	33
35-44	212	130	21	10
45-60	175	98	39	15

Хүснэгт13. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэний мэдээ

Үзүүлэлт	2013-IX		2014-IX	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
<i>Ажил, мэргэжлийн ангилалаар</i>	759	362	550	227
- мэргэжилтэн	38	25	43	30
- техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн	33	13	11	2
- контор(office),үйлчилгээний ажилтан	71	30	3	2
- худалдаа, үйлчилгээний ажилтан	141	82	41	35
- ХАА, ой, загас агнуурын ажилтан	95	49	113	51
- үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажилтан үйлчилгээний ажилтан	157	78	73	29
- суурин төхөөрөмж,машин механизмын операторч,угсрагч	12	4	64	4
- энгийн ажил мэргэжил	212	81	202	74
<i>Насны бүлгээр</i>	759	362	550	227
15-24	86	47	107	40
25-34	242	119	182	82
35-44	254	121	145	66
45-59	169	74	114	39
60+	8	1	2	0

АЙМГИЙН ТӨСӨВ

Аймгийн төсвийн нийт орлого ба тусламжийн дүн эхний 9 сарын байдлаар 38.0тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 2.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 6.4 хувиар дутуу бүрдсэн байна. Төсвийн нийт орлогын 36,6 хувийг урсгал орлого (албан татвар, өмчийн татвар, дотоодын бараа үйлчилгээний татвар, бусад татвар хураамж, татварын бус орлого) 63,3 хувийг тусламжийн орлого эзэлж байна.

Нийт орлогоос урсгал орлого 13.9 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 0.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 1.7 хувиар илүү бүрдсэн, Татварын орлого 11.9 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 0.9тэрбум төгрөгөөр буюу7.2хувиар дутуу бүрдсэн бол, татварын бус орлого 1.9 тэрбум төгрөгөөр буюу 2 дахин их бүрдсэн байна.

Тусламжийн орлого 24.1тэрбум төгрөг болж төлөвлөснөөс 2.8 тэрбум төгрөгөөр буюу 10.4 хувиар тус тус дутуу бүрджээ.

Зураг 16. Төсвийнорлого, саятөгрөг, сараар

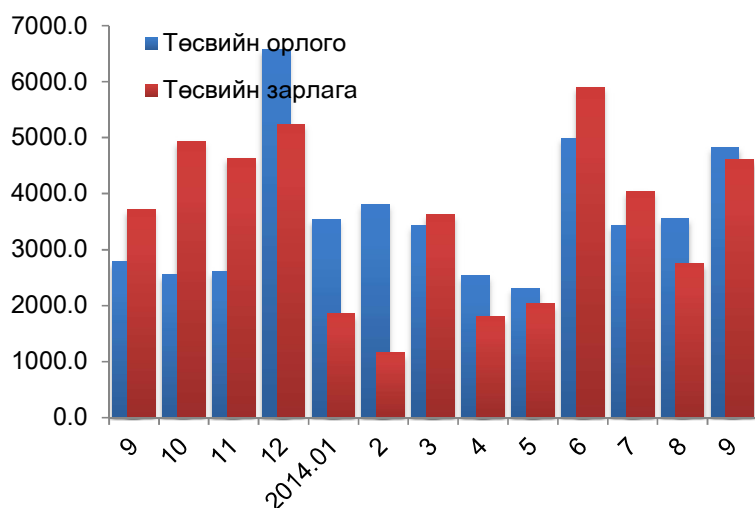
Хүснэгт 14. Аймгийн төсвийн орлого, өссөн дүнгээр, сая.төгрөг

	Төлөвлөсөн 2014.I-IX	Гүйцэтгэл 2014.I-IX	ТБ %	Зөрүү, сая.төг
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	40679.1	38092.5	93.6	-2586.6
УРСГАЛ ОРЛОГО	13718.3	13956.8	101.7	238.5
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	12897.0	11964.6	92.8	-932.4
Орлогын албан татвар	2446.6	2477.7	101.3	31.1
Хувь хүний орлогын албан татвар	2789.5	2860.4	102.5	70.9
Цалин, хөлс, тэдгээртэй адилтгах орлогын	2533.5	2493.5	98.4	-40.0
Үйл ажиллагааны орлогын	48.2	150.6	312.7	102.5
Бусад орлого	187.7	193.9	103.3	6.3
Орлогыг нь тодорхойлох боломжгүй иргэний	20.2	22.3	110.4	2.1
Албан татварын буцаан олголт	-342.9	-382.7	111.6	-39.8
Өмчийн татвар	88.3	316.1	358.0	227.8
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	83.1	311.6	375.0	228.5
Бууны албан татвар	5.2	4.5	86.5	-0.7
Дотоодын бараа үйлчилгээний орлогын албан татвар	219.3	213.8	97.5	-5.5
Автотээврийн, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	219.3	213.8	97.5	-5.5
Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	10142.8	8957.0	88.3	-1185.8
Улсын тэмдэгтийн хураамж	118.9	116.1	97.6	-2.8
Газрын төлбөр	152.9	147.3	96.3	-5.6
Байгалын нөөц ашигласны төлбөр	9731.1	8559.4	88.0	-1171.7
ашигт малтмал ашигласны төлбөр	95.4	97.9	102.7	2.6
Бусад татвар, хураамж	0.8	0.1	14.7	-0.6
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	42.8	36.1	84.3	-6.7
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	821.2	1992.1	242.6	1170.9
Хувьцааны ногдол ашиг	12.5	9.1	72.9	-3.4
Түрээсийн орлого	15.4	15.7	102.1	0.3
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	554.2	1765.7	318.6	1211.5
Хүү, торгуулийн орлого	185.8	170.9	92.0	-14.9
Бусад орлого	53.3	30.7	57.6	-22.6
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	41.0	17.5	42.7	-23.5
Хөрөнгө борлуулсны орлого	41.0	17.5	42.7	-23.5
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	26919.9	24118.3	89.6	-2801.6
Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	1668.6	1544.8	92.6	-123.8
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	18258.9	18259.0	100.0	0.2
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангийн орлогын шилжүүлэг	6992.4	4314.4	61.7	-2678.0

Хүснэгт15. Төсвийн орлого сумаар, 2014 оны эхний 9 сар, сая төгрөг

Сумыннэр	Урсгалорлого			Үүнээс:					
	Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Татварынорлого			Татварынбүсрлого		
				Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Бүгд	ТБ %	Зөрүү
Баян-Агтсум	46.5	106.1	2.7	40.9	99.9	0.0	5.6	192.5	2.7
Бугатсум	111.8	207.4	57.9	23.8	53.5	-20.7	88.0	942.9	78.6
Бүрэгхангайсум	78.5	180.6	35.0	34.8	100.5	0.2	43.6	496.9	34.9
Гурванбулагсум	41.7	173.0	17.6	32.4	171.5	13.5	9.3	178.7	4.1
Дашинчилэнсум	166.8	352.8	119.5	25.0	81.6	-5.6	141.8	853.4	125.2
Могодсум	24.6	108.9	2.0	19.8	127.9	4.3	4.8	67.2	-2.3
Орхонсум	48.4	128.3	10.7	25.0	86.8	-3.8	23.4	261.7	14.5
Сайхансум	37.2	233.8	21.3	32.9	300.9	22.0	4.3	86.8	-0.7
Сэлэнгэсум	42.8	113.9	5.2	34.7	103.2	1.1	8.1	203.3	4.1
Тэшигсум	64.4	108.4	5.0	51.6	100.3	0.2	12.8	160.9	4.8
Хангалсум	196.6	177.2	85.6	111.5	106.0	6.3	85.1	1471.6	79.3
Хишиг-Өндөрсум	51.6	110.6	5.0	37.4	112.0	4.0	14.3	107.1	1.0
Хутаг-Өндөрсум	256.7	291.0	168.5	69.6	93.7	-4.7	187.0	1349.9	173.2
Булгансум	242.6	130.5	56.7	195.3	121.8	34.9	47.3	185.5	21.8
Баяннуурсум	14.5	61.7	-9.0	9.1	63.1	-5.3	5.3	59.6	-3.6
Рашаантсум	90.7	457.0	70.9	19.5	202.8	9.9	71.2	695.8	61.0
Хялганаттосгон	35.0	0.0	4.3	13.7	0.0	-3.6	21.4	0.0	7.9
Дүн	1550.5	173.9	658.9	777.1	107.2	52.5	773.4	463.2	606.4

Зураг17. Төсвийнорлого, зарлага, саятөгрөг

2014 оны эхний 9 сарын байдлаар орон нутгийн төсөв болон тусгай зориулалтын шилжүүлгийн төсвөөс төсөвт байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 84.6 хувийг буюу 35.0 тэрбум төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл, төсөвт байгууллагууд үйл ажиллагааны нийт зардлын 15.4 хувийг буюу 6.3 тэрбум төгрөгийг төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

Зураг18. Төсвийн зарлага, саятөгрөг, сараар

Төсвийн зарлагын 41.0 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, 4.5 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл, 7.7 хувийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, 17.6 хувийг хөрөнгө оруулалт, их засварын зардал тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт16. Аймгийнтөсвийнзарлага, сумаар, саятөгрөг

Сумыннэр	нийторЛОГОБАТУСЛАМЖИЙНДҮН	Зарлага				Орлого, зарлагынзөрүү
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү	
Булган	5298.1	650.4	637.8	98.1	12.7	4660.3
Баян-Агт	1382.6	194.0	215.6	111.1	-21.6	1166.9
Баяннуур	1047.7	136.8	114.7	83.9	22.1	933.0
Бугат	982.9	110.3	95.2	86.4	15.0	887.7
Бүрэгхангай	1206.9	174.6	166.9	95.6	7.7	1040.0
Гурванбулаг	1512.8	203.4	149.5	73.5	53.9	1363.3
Дашинчилэн	1658.6	183.3	127.8	69.7	55.5	1530.8
Могод	1196.5	177.5	134.3	75.7	43.1	1062.1
Орхон	1221.5	165.8	135.8	81.9	30.0	1085.7
Рашаант	1738.3	226.4	190.2	84.0	36.3	1548.2
Сайхан	1541.9	211.2	214.4	101.5	-3.1	1327.6
Сэлэнгэ	1589.1	226.2	187.4	82.8	38.8	1401.7
Тэшиг	1592.3	220.3	271.6	123.3	-51.3	1320.7
Хангал	2614.0	318.5	252.2	79.2	66.3	2361.8
Хишиг-Өндөр	1373.8	193.3	210.8	109.0	-17.5	1163.0
Хутаг-Өндөр	2112.9	256.2	173.7	67.8	82.5	1939.3
Дүн	28070.1	3648.3	3277.9	89.8	370.4	24792.2

Орон нутгийн болон улсын төсвийн байгууллагын нийт авлага 19.3сая төг, өглөг 530.9сая төгрөг байна. Нийт өглөгийн 10.2хувь нь цалин хөлс, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн

даатгалын шимтгэл, 81.6 хувь нь байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал болох түлш халаалт, гэрэл цахилгаан, цэвэр бохир усны өр8.2 хувь ньбусад зардлын өглөг байна.

Хүснэгт 17. Орон нутгийн болон улсын төсвийн байгууллагынавлага, сая төгрөг, 2014 оны 9 сард

	Сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн	Тухайн сард төлөгдсөн	9сарынэцсийнүлдэгдэл
Нийт авлага	19.1	0.2	0.0	19.3
Нийт өглөг	517.3	25.0	11.4	530.9

Хүснэгт 18. Өглөгтэйсумууд, сая төгрөг

	Сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн	Тухайн сард төлөгдсөн	Сарынэцсийнүлдэгдэл
Булган	215.4	10.3	0.7	225.1
Баян-Агт	0.7	0.0	0.0	0.7
Баяннуур	3.6	0.9	0.6	4.0
Бугат	4.4	0.2	0.0	4.7
Бүрэгхангай	10.5	0.0	0.0	10.5
Гурванбулаг	11.9	0.0	1.1	10.8
Дашинчилэн	3.6	1.8	0.0	5.4
Могод	0.0	0.8	0.0	0.8
Орхон	84.4	9.5	1.4	92.5
Рашаант	4.7	4.8	0.0	9.5
Сайхан	79.9	4.5	0.2	84.2
Сэлэнгэ	2.7	4.9	0.0	7.6
Тэшиг	10.7	0.0	10.7	0.0
Хангал	16.7	0.6	3.6	13.7
Хишиг-Өндөр	6.0	0.0	0.0	6.0
Хутаг-Өндөр	13.5	0.1	5.9	7.7
Дүн	468.8	38.4	24.1	483.1

Хүснэгт 19. Авлагатай сумууд, 2014 оны 9-р сарын эцэст, сая төгрөг

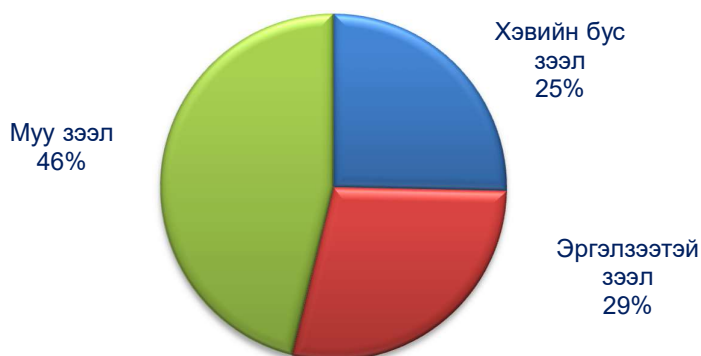
	Сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн	Тухайн сард төлөгдсөн	Сарынэцсийнүлдэгдэл
Булган				0
Баян-Агт				0
Баяннуур	0.8			0.8
Бугат				0
Бүрэгхангай				0
Гурванбулаг	0.9			0.9
Дашинчилэн				0
Могод				0
Орхон				0
Рашаант				0
Сайхан	0.5			0.5
Сэлэнгэ				0
Тэшиг	8.2			8.2
Хангал				0
Хишиг-Өндөр	2		0.1	1.9
Хутаг-Өндөр	0.09			0.09
Дүн	12.49	0	0.1	12.39

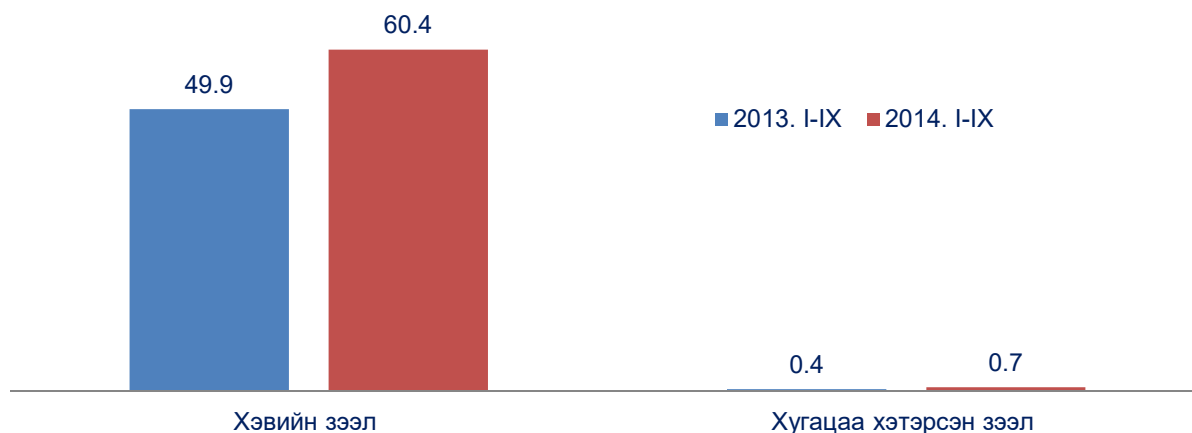
МӨНГӨ, ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖ

Арилжааны банкны салбарууд 2014 оны 3-р улиралд кассын орлого 108.8 тэрбум төгрөг, кассын зарлага 96.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Мөн орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа арилжааны банкууд 2014 оны эхний 9 сарын байдлаар 37.3 тэрбум төгрөгийн зээлийг олгосоны 18,5 хувийг аж ахуйн нэгжид, 81,5 хувийг иргэдэд олгосон зээл эзэлж байна. Арилжааны банкуудын чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл оны эхний 9 сарын байдлаар 0,4 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 107.8 хувиар өссөн байна.

Зураг 20. Чанаргүй зээл, төрлөөр, 2014 оны 9 сард

Зураг 21. Арилжааны банкуудын олгосон зээл, тэрбум төгрөг, 2013, 2014 оны 9 сард

Хүснэгт 20. Арилжааны банкуудын үзүүлэлтүүд, сая төгрөг, 2013, 2014 оны I-IX сард

	2013		2014	
	III улирал	I-IX сар	III улирал	I-IX сар
Зээлийн өрийн эхний үлдэгдэл	48766.5	31199.4	61295.2	50244.8
Олгосон зээл	5806.4	41459.0	4123.3	37355.4
Аж ахуйн нэгжид	0	241.5	58.0	696.5
Иргэдэд	5806.4	41217.5	4065.3	36658.9
Төлөгдсөн зээл	3890.4	29013.3	3861.9	25644.4
Аж ахуйн нэгжид	0	0	22.8	22.8
Иргэдэд	3890.4	29013.3	3839.1	25621.6
Нийт зээлийн үлдэгдэл	50291.3	50291.3	61134.8	61134.8
Хэвийн зээл	49930.8	49930.8	60451.2	60451.2
Хугацаа хэтэрсэн зээл	360.5	360.5	683.6	683.6
Чанаргүй зээл	391.2	391.2	422.0	422.0
Хэвийн бус зээл	99.2	99.2	104.1	104.1
Эргэлзээтэй зээл	111.6	111.6	171.8	171.8
Муу зээл	180.4	180.4	146.1	146.1
Кассын орлого	11431.0	100249.4	15204.4	108839.4
Монгол банкнаас	0.0	1739.7	150.0	3155.0
Өөрийн харъяа тооцооны төвөөс	862.8	8518.4	951.9	7894.7
Кассын цэвэр зарлага	12450.1	98632.8	13927.8	96836.8
Нийт хадгаламжийн үлдэгдэл	12786.0	15146.5	14728.7	17466.1
Хугацаатай хадгаламж	10300.3	12356.9	12058.0	14489.8
Нийт харилцахын үлдэгдэл	4647.6	4763.3	3807.4	4219.4
Тухайн салбарын ашиг, алдагдал	4423.1	4423.1	5583.7	5583.7
Зээлдэгчийн тоо	11.6	13.1	13.5	11.9
Хадгаламж эзэмшигчдийн тоо	22.3	25.8	23.0	23.0
Харилцах данс эзэмшигчдийн тоо	79.5	82.3	82.0	82.0
Бэлэн мөнгө	927.4	1011.9	867.7	950.6
Үндсэн хөрөнгө	4282.4	4521.1	501.2	766.1
Нийт актив	49054.0	53057.7	58769.4	64325.5
Нийт пассив	44621.1	48347.5	53180.4	58362.0
Өөрийн хөрөнгө	4423.1	4700.4	5594.3	5968.9
Нийт салбар нэгжийн тоо	18	19	18	19
Салбар	1	1	1	2
Тооцооны төв	18	19	17	17
Бусад	1	1	1	1
Ажилчдын тоо	98	111	100	112

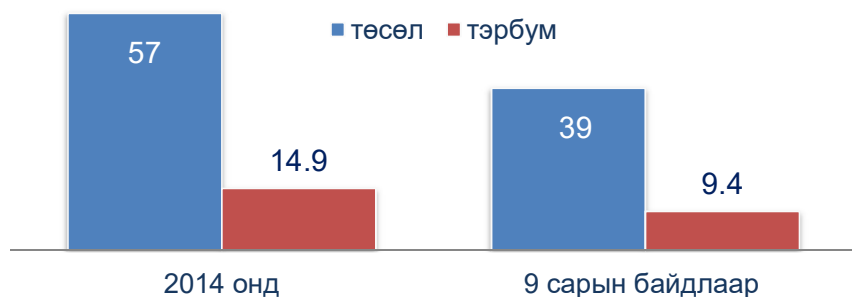
ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ АЛБА

Аймгийн худалдан авах ажиллагааны алба нь 2014 онд нийт 14.9 тэрбум төгрөгний 57 төсөл арга хэмжээг зохион байгуулахаар төлөвлөснөөс 9 сарын байдлаар 9.4 тэрбум төгрөгний 39 төсөл арга хэмжээнд гэрээ байгуулсан.

- ✓ Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 5.9 тэрбум төгрөгний 13 төсөл
- ✓ Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 86.0 сая төгрөгийн 3 төсөл
- ✓ Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 1.4 тэрбум төгрөгийн 11 төсөл
- ✓ Байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгө оруулалтаар 1.2 тэрбум төгрөгийн 12 төсөл

Үнэлгээ хийгдэж буй 495 сая төгрөгийн 4 төсөл, зарласан 570.0 сая төгрөгийн 2 төсөл, зураг төсөв, ажлын даалгаваргүйн улмаас зарлаагүй 3.4 тэрбум төгрөгийн 12 төсөл арга хэмжээ байна.

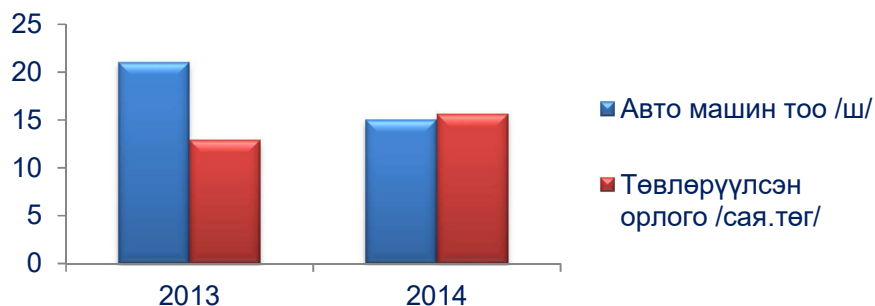
Зураг 22. 2014 онд төлөвлөгдсөн төсөл арга хэмжээ, 9 сарын байдлаар гэрээ байгуулсан төсөл арга хэмжээ

ӨМЧИЙН АЛБА

2014 оны 03 дугаар улирлын байдлаар нийтийн дуудлага худалдааны орлого давхардсан тогоор 15 сум, байгууллагын 15600.0 мян.төгрөгийн орлогыг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 21 сум, байгууллагын 12982.0 мян.төгрөг буюу 16.7 хувиар нэмэгдүүлсэн орлогыг төвлөрүүлсэн байна. Дуудлага худалдаанд зарлагдсан 4 авто машин зарагдаагүй байна.

Зураг 23. Дуудлага худалдаагаар улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлого, худалдсан авто машины тоо, оноор

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

9-р сарын байдлаар 627 ажил олгогчийн 11774 даатгуулагчийгнийгмийн даатгалд хамруулсан байна. Нийт даатгуулагчийн 5321 даатгуулагч буюу 45.2 хувь нь төсөвт байгууллагын, 2475 даатгуулагч буюу 21.0 хувь нь аж ахуй нэгж байгууллагын, 3978 даатгуулагч буюу 33.8 хувь нь сайн дурын даатгалд даатгуулагчид байна. Нийгмийн даатгалын санд 7202.4 сая

төгрөг төвлөрч шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөө 82.9 хувьтай байна.

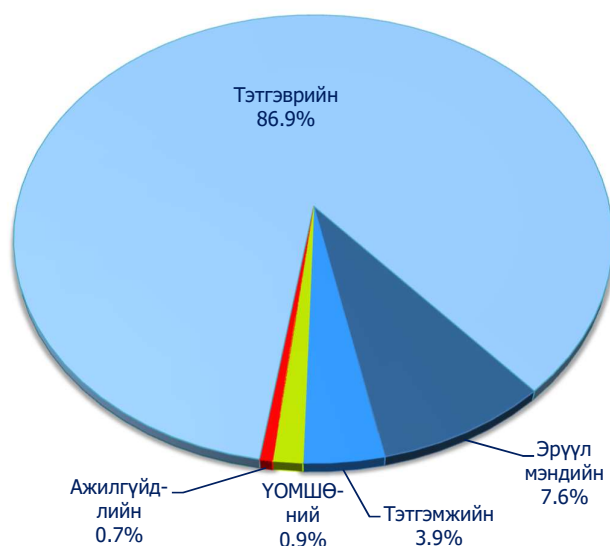
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын 64.6 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, тэтгэмжийн даатгалын санд 7.3 хувь, 5.3 хувь нь ҮОМШӨ-н санд, 1.7 хувь нь ажилгүйдлийн санд, 21.1 хувь нь ЭМД санд тус тус төвлөрсөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангуудаас 17635.6 сая.төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

Хүснэгт 21. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, оноор (сая төгрөгөөр)

	2013-IX		2014-IX		гүйцэтгэлийн хувь /2013/	гүйцэтгэлийн хувь /2014/
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		
тэтгэвэр	3415.7	4588.0	5590.7	4651.4	134.3	83.2
тэтгэмж	389.2	427.9	604.2	523.9	109.9	86.7
ҮОШМӨ	307.5	355.2	419.7	380.1	115.5	90.6
ажилгүйдэл	104.5	126.9	138.5	121.8	121.4	87.9
ЭМД	1208.8	1224.5	1931.8	1523.3	101.3	78.9
Дүн	5425.7	6722.5	8684.9	7202.5	123.9	82.9

Зураг24. Даатгалын сангийн зарлага,хувиар

Мөн нийт зардлын 86.9 хувь нь тэтгэвэрт, 3.9 хувь нь тэтгэмжинд, 0.7 хувь нь ажилгүйдлийн тэтгэмжинд, 1.4 хувь нь ҮОМШӨ-ий даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн зардалд, 7.6 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардалд тус тус зарцуулагдсан байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага 158.8 сая төгрөг байгаагийн 33.9 сая.төгрөг буюу 21.4 хувь нь төсөвт байгууллагын,122.9 сая.төгрөг буюу 77.3 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 2.0 сая.төгрөг буюу 1.3 хувь нь сайн дурын даатгуулагчийн авлага тус тус эзэлж байна.

Төсвийн байгууллагуудын өрийн 45.8 хувийг боловсролын байгууллагууд, 31.2 хувийг соёлын байгууллага, 23.0 хувийг эрүүл мэндийн байгууллагуудын өр эзэлж байна.

Хүснэгт 22. Нийгмийн даатгалын сангуудын зардал (сая төгрөгөөр)

		2013-IX			2014-IX			гүйцэт- гэлийн хувь	гүйцэт- гэлийн хувь
		хүний тоо	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хүний тоо	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		
тэтгэвэрийн даатгалын	дүн	6856	12715.3	12466.0	7514	14841.8	15334.0	98.0	103.3
	ӨН	5371	9770.5	9843.7	5932	11110.8	12065.0	100.7	108.6
	ТД	938	1518.3	1465.6	1082	2158.6	1992.7	96.5	92.3
	ТА	381	745.4	655.9	327	794.7	712.4	88.0	89.6
	Цэрэг	166	472.5	498.1	173	542.7	561.3	105.4	103.4
	бусад		208.6	2.7		235.0	2.6	1.3	1.1
ҮОМШӨ даатгалын	дүн	61	195.4	146.3	71	216.6	152.6	74.9	70.5
	тд	43	137.8	129.5	44	151.3	133.2	94.0	88.0
	та	7	17.2	15.1	6	18.9	16.0	87.8	84.7
	тэтгэмж	1	7.7	0.3	10	9.6	2.2	3.9	22.9
	сувилал	10	1.2	1.4	11	1.2	1.2	116.7	100.0
	бусад		31.5	0.02		35.6	0.01	0.1	0.0
ажилгүйдлийн даатгалын	дүн	171	163.4	148.9	149	159.7	118.1	91.1	74.0
	тэтгэмж	171	147.3	148.9	149	141.2	118.1	101.1	83.6
	сургалт		0.4			0.6		0.0	0.0
	бусад		15.7			17.9		0.0	0.0
тэтгэмжийн даатгалын	дүн	1220	410.6	503.1	1427	653.9	678.8	122.5	103.8
	хчта	503	41.8	41.6	629	48.3	44.2	99.5	91.5
	жа	510	294.6	399.4	569	452.4	493.6	135.6	109.1
	оршуулга	207	74.2	62.1	229.0	153.2	141.0	83.7	92.0
ЭМДаатгалын	дүн	26812	1112.4	988.8	36427	1460.6	1351.2	88.9	92.5
	тусламж үйлчилгээ	17996	928.0	894.2	22645	1258.7	1224.9	96.4	97.3
	рашаан сувилал				85	17.4	9.2		52.9
	эмийн үнийн хөнгөлөлт	8816	121.3	94.6	13697	130.8	117.1	78.0	89.5
	бусад		63.1			71.1		0.0	0.0
Дүн		35120	14597.1	14253.1	45588	17332.6	17634.7	97.6	101.7

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламжийг 8 сарын байдлаар 2773 хүнд олгож, үүнд 1661.6 сая.төгрөг зарцуулсан байна. Мөн нийт тэтгэмжийг мөнгөн дүнгээр авч үзвэл 35.1 хувийг өндөр настанд үзүүлдэг мөнгөн тэтгэмж, 22.4 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 14.5 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 1.7 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсөн тэтгэмж тус тус эзэлсэн байна.

Хүснэгт 23. Халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр,тэтгэмж

	2013 он		2014 он	
	хүн/тоо	сая.төг	хүн/тоо	сая.төг
Олгосон тэтгэвэр	1464	1048.8	1494	1080.9
Бүгд тэтгэмж	925	339.9	1279	580.7
ахмад НМТ	430	166.7	514	204.0
ХБИ/НМТ	296	106.0	343	130.2
ХБ/хүү/НМТ	170	62.7	198	84.4
БӨХАӨ	10	3.7	31	9.7
Жирэмсэн хөхүүл эхийн	2134	443.9	2850	461.6
Алдарт эхийн одон	5155	796.2	5169	698.5
I одонтой	1919	379.8	1863	376.7
II одонтой	3236	416.4	3306	332.0

Тайлбар: ХБ*-хөгжлийн бэрхшээл, ХБИ*-хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, НМТ*-нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж

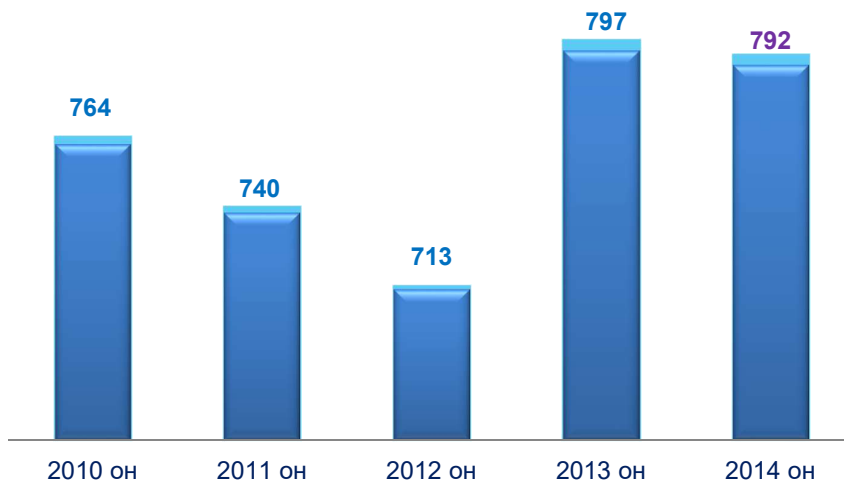
ТАЙЛБАР: ** Халамжийн хэлтсийн захиргааны мэдээлэл хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр тасалсан тул мэдээлэл 8 сарын байдлаар гарсан болно.

ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн газрын мэдээгээр оны эхний 9-р сарын байдлаар 792 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 5 хүүхдээр буюу 0.6 хувиар буурсан байна. Нийт төрсөн хүүхдийн 76.0 хувь нь буюу 602 хүүхэд нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт мэндэлсэн байна.

Зураг25. Төрсөн хүүхдийн тоо

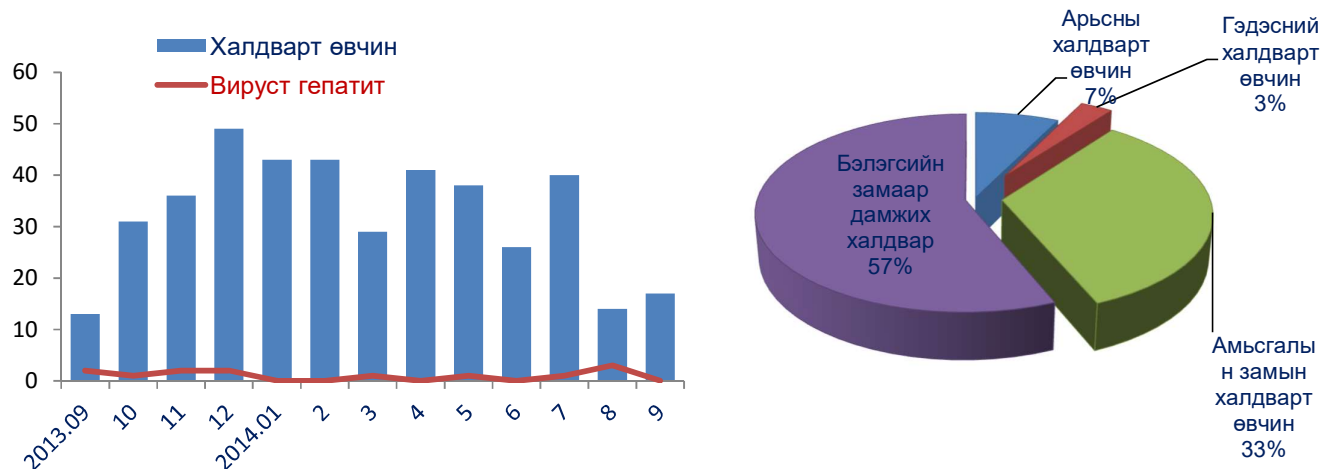
Хүснэгт 24. Эрүүл мэндийн үзүүлэлт, 2014 оны 9-р сард

Үзүүлэлт	2012 он	2013 он	2014 он	<u>2014 %</u> 2013
Амаржсан эхийн тоо	706	796	786	98.7
Амьд төрсөн хүүхэд	713	797	792	99.4
Эхийн эндэгдэл	-	-	-	0.0
Амьгүй төрөлт	4	4	1	25.0
Гэрийн төрөлт	2	5	6	120.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	14	11	12	109.1
Перинаталь эндэгдэл	10	10	7	70.0
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	19.6	13.8	15.1	109.4

Нялхасын эндэгдэл тайлант хугацаанд 12 гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 9.1 хувиар өсч, халдварт өвчнөөр 291 хүн өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 27.8 хувиар буюу 162 хүнээр,

10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 27.8 продицмилээр тус тус буурсан байна.

Зураг 26. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, сараар Зураг 27. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 4.1 хувийг гахайн хавдар, 56.3хувийг бэлэгсийн замын халдварт өвчин, 14.1 хувийг салхин цэцэг, 14.1 хувийг сүрьеэ, хачигт рикеттиоз 1.4 хувийг, вируст гепатит 2.1 хувийг, цусан суулга 0.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 25. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, 2014 оны 9-р сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2013 он	2014 он	өсөлт, бууралт	
				тоо/пункт	хувиар
Нийт халдварт өвчин	бодит тоо	453	291	-162	-35.8
	10000 хүнд	77.2	49.4	-27.8	
вируст гепатит	бодит тоо	38	6	-32	-84.2
	10000 хүнд	6.5	1.0	-5.5	
цусан суулга	бодит тоо	1	2	1	0.0
	10000 хүнд	0.1	0.3	0.2	
салхин цэцэг	бодит тоо	63	41	-22	-34.9
	10000 хүнд	10.7	6.9	-3.8	
гахайн хавдар	бодит тоо	127	12	-115	-90.6
	10000 хүнд	21.7	2.0	-19.7	
сүрьеэ	бодит тоо	34	41	7	20.6
	10000 хүнд	5.8	6.9	1.1	
хачигт рикеттиоз	бодит тоо	1	4	3	
	10000 хүнд	0.1	0.7	0.6	
бруцеллёз	бодит тоо	1		-1	0
	10000 хүнд	0.1		-0.1	
тэмбүү	бодит тоо	52	48	-4	-7.7
	10000 хүнд	8.9	8.1	-0.8	
трихомониаз	бодит тоо	50	84	34	68.0
	10000 хүнд	8.5	14.3	5.8	
заг хүйтэн	бодит тоо	37	32	-5	-13.5
	10000 хүнд	6.3	5.4	-0.9	
мөөгөнцөр	бодит тоо	33	19	-14	-42.4
	10000 хүнд	5.6	3.2	-2.4	
хамуу	бодит тоо	9	3	-6	-66.7
	10000 хүнд	1.5	0.5	-1	

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Аймгийн хэмжээнд нийт хээлтэгч 1239.0 мянган малын 90.6хувь буюу 1122.4мянган хээлтэгч төллөсөн байна. Нийт төллөсөн хээлтэгч малыг төрлөөр авч үзвэл:154ингэ, 58410 гүү, 71049 үнээ, 630563 хонь, 362171 ямаа тус тус төллөсөн байна. Нийтгарсан төлийн 99.0 хувь нь буюу 1111.9 мянган төл бойжиж байна.

Хүснэгт 26. Төл бойжилт, толгой 9 сард

Сум	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт %
Булган	21960	22140	1327	20813	94.0
Баян-Агт	90145	90145	266	89879	99.7
Баяннуур	45959	45965	46	45919	99.9
Бугат	32393	32393	202	32191	99.4
Бүрэгхангай	114228	114228	494	113734	99.6
Гурванбулаг	121541	121541	1210	120331	99.0
Дашинчилэн	84757	84757	685	84072	99.2
Могод	110767	110767	1729	109038	98.4
Орхон	92970	92970	1436	91534	98.5
Рашаант	62201	62201	188	62013	99.7
Сайхан	108709	108709	185	108524	99.8
Сэлэнгэ	27693	27693	60	27633	99.8
Тэшиг	26697	26722	369	26353	98.6
Хангал	27718	27718	132	27586	99.5
Хишиг-Өндөр	79464	79464	1737	77727	97.8
Хутаг-Өндөр	75245	75245	685	74560	99.1
Дүн	1122447	1122658	10751	1111907	99.0

Хүснэгт 27. Төл бойжилт, төрлөөр, 2013, 2014 оны эхний 9 сард

	2013 он	2014 он	үүнээс:				
			ботго	унага	тугал	хурга	ишиг
Гарсан төл	1004921	1122658	154	58510	71049	630590	362355
Бойжсон төл	976542	1111907	151	57622	70178	626225	357731
Хорогдсон төл	29297	10751	3	888	871	4365	4624
Бойжилтын хувь	97.2	99.0	98.1	98.5	98.8	99.3	98.7

Том малын зүй бусын хорогдол эхний 9 сард аймгийн хэмжээнд 9.8 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.1 мян.толгой буюу 2.3 дахин буурсан байна. Том малын зүй

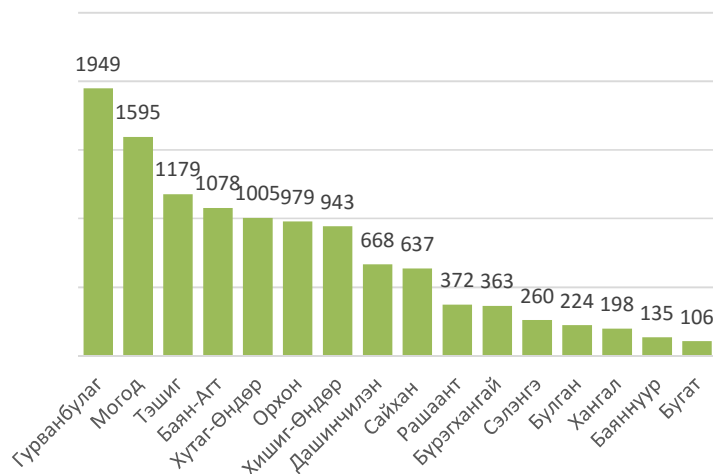
бусын хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл 1164 адуу, 905 үхэр, 5943 хонь, 3679 ямаа буюу оны эхэнд тоологдсон нийт малын 0,4 хувьтай тэнцэх мал хорогдоод байна. Нийт хорогдлын 50.8 хувийг хонь, 31.5хувийг ямаа эзэлж байна. Хорогдлыг сумаар авч үзвэл Гурванбулаг 1949, Могод 1595, Тэшиг 1179, Баян-Агт 1078, Хутаг-Өндөр 1005 толгой мал тус тус хорогдсон нь нийт хорогдлын дийлэнх болж байна.

Мөн нийт хорогдолын 34.5 хувь өвчнөөр хорогдсон, 10,4 хувь чононд идүүлсэн мал эзлэж байна.

Хүснэгт 28. Том малын зүй бус хорогдол

	2013	2014
Бүгд	27881	11691
Тэмээ	7	0
Адуу	1346	1164
Үхэр	1742	905
Хонь	14315	5943
Ямаа	10471	3679

Зураг 28. Том малын зүй бус хорогдол, сумаар, 9 сар

Хүснэгт 29. Малын зүй бусын хорогдол төрлөөр, сумаар

Сум	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	224	0	19	30	81	94
Баян-Агт	1078	0	152	85	581	260
Баяннуур	135	0	4	8	69	54
Бугат	106	0	30	18	42	16
Бүрэгхангай	363	0	44	7	155	157
Гурванбулаг	1949	0	61	88	1215	585
Дашинчилэн	668	0	25	25	399	219
Могод	1595	0	140	93	798	564
Орхон	979	0	150	117	373	339
Рашаант	372	0	15	25	201	131
Сайхан	637	0	113	28	364	132
Сэлэнгэ	260	0	24	27	138	71
Тэшиг	1179	0	108	134	589	348
Хангал	198	0	23	40	82	53
Хишиг-Өндөр	943	0	87	65	441	350
Хутаг-Өндөр	1005	0	169	115	415	306
Дүн	11691	0	1164	905	5943	3679

Хүснэгт 30. Малын зүй бусын хорогдолоос чононд идүүлсэн мал, төрлөөр, сумаар

Сум	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	21	0	1	3	8	9
Баян-Агт	64	0	22	16	14	12
Баяннуур	23	0	0	0	15	8
Бугат	66	0	18	10	24	14
Бүрэгхангай	142	0	35	1	67	39
Гурванбулаг	107	0	0	0	52	55
Дашинчилэн	37	0	2	1	12	22
Могод	60	0	2	3	25	30
Орхон	110	0	0	0	75	35
Рашаант	32	0	0	0	21	11
Сайхан	58	0	1	2	24	31
Сэлэнгэ	39	0	8	6	15	10
Тэшиг	106	0	11	18	41	36
Хангал	39	0	2	10	22	5
Хишиг-Өндөр	84	0	3	5	41	35
Хутаг-Өндөр	226	0	47	27	85	67
Дүн	1214	0	152	102	541	419

Мал, амьтдын халдварт өвчний гаралт: Оны эхний 9 сарын байдлаар 420 мал амьтан 10 төрлийн халдварт өвчнөөр өвчилсөн байна. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн малын 89 нь буюу 21.2 хувь үхсэн бол 78.1 хувийг устгал хийсэн байна. Тайлант хугацаанд халдвар өвчнөөр өвчилсөн мал амьтдын хамгийн их буюу 78.5 хувь нь буюу гахайн мялзан өвчин гарч 326 гахайд устгал хийсэн байна.

Хүснэгт 31. Мал амьтдын халдварт өвчний гаралт, өвчний төрлөөр, байршлаар

Өвчний төрөл	Байршил	Голомтын тоо	Мал амьтны төрөл	Өвчилсөн	Үүнээс:			
					Үхсэн	Эдгэрсэн	Устгасан	Нядалсан
Дотрын халдварт хордлого	Булган сум 4-р баг "Хуурай"	1	хонь	1	1			
	Булган сум 4-р баг "Шанд"	1	хонь	8	8			
	Булган сум 6-р баг "Буриадын хороо"	1	хонь	2	2			
	Баян-Агт Халтар баг "Хустай"	1	хонь	3	3			
	Баян-Агт Халтар баг "Овооны өвөр"	1	хонь	4	4			
	Сайхан 2-р баг "Доод түрүү"	3	хонь	30	30			
	Сайхан "Цөнгөрөг"	1	хонь	1	1			
	Орхон 3-р баг "Бухт"	1	хонь	1	1			
	Сэлэнгэ 5-р баг "Сумын төв"	1	хонь	1	1			
Цусан халдвар	Сайхан сум 3-р баг "Урд хаг"	1	тугал	1	1			
	Булган сум 1-р баг, "Байшинт"	1	хонь	1	1			
	Баяннуур Шар тал баг	2	хонь	2	2			
	Могод 5-р баг Эрхт	1	тугал	1	1			
	Могод 1-р баг Жаргалант	1	үхэр	1	1			
	Могод 4-р баг Хэрмийн үзүүр	1	тугал	1	1			
	Могод 2-р баг	1	үхэр	1	1			
	Могод 5-р баг "Эрхт"	1	тугал	1	1			
	Могод 4-р баг	1	ямаа	1	1			
	Могод 1-р баг Дэрст	1	тугал	1	1			
	Сэлэнгэ сум 2-р баг	1	гахай	1	1			
	Баян-Агт Давааны ар	1	хонь	1	1			
Иж балмад	Сэлэнгэ Таримал баг	1	гахай	1	1			
Листериоз	Баян-Агт Халтар баг "Тал булаг"	2	хонь	6	6			
Галзуу	Орхон сум 4-р баг "Бүрд"	1	үхэр	1	1			
	Орхон сум 4-р баг "Дундат"	1	үхэр	1	1			
	Бүрэгхангай 2-р баг	1	нохой	1	1			
	Баяннуур Шар тал баг "Ухаа"	1	үхэр	1			1	
	Баяннуур Шар тал баг	1	үхэр	1	1			
Боом	Хишиг-Өндөр 4-р баг нарангийн адаг	1	үхэр	1	1			
	Хишиг-Өндөр 4-р баг нарангийн адаг	1	ямаа	1	1			
	Хишиг-Өндөр 4-р баг нарангийн адаг	1	адуу	6	6			
	Бүрэгхангай 2-р баг "Номтын адаг"	1	хонь	1	1			
ҮХСХ*	Бугат сум "Галуут"	1	үхэр	1			1	
Гахайн мялзан	Сэлэнгэ сум 2-р баг Тариахтай	1	гахай	330	4		326	
Сахуу	Баяннуур Шар тал баг	1	Адуу	3		3		
дуут хавдар	Могод 4-р баг	1	үхэр	1	1			
Бүгд		40		420	89	3	328	0

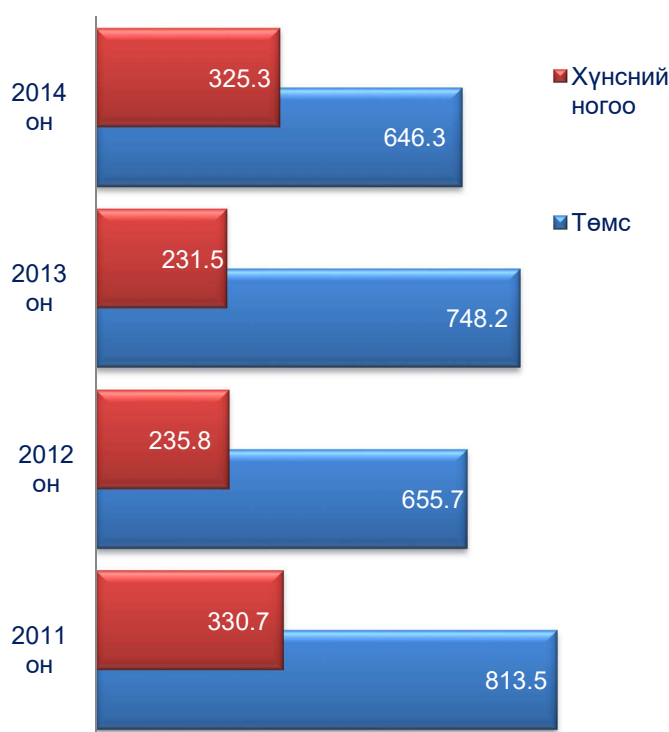

ГАЗАР ТАРИАЛАН

Тариалсан талбай: 2014 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 36645.5 га талбайд тариалалт хийсэн байна. Үүнээс үр тариа 32224.9 га, төмс 646.3 га, хүнсний ногоо 325.3 га, техникийн ургамал 3449 га, тэжээлийн ургамал 484 га талбайд тус тус тариалсан байна.

Өнгөрсөн мөн үетэй харьцуулахад нийт тариалсан талбай 8.7 хувиар буюу 3172.3 га-гаар өссөн. Үүнээс: үр тариа 13.2 хувиар, хүнсний ногоо 5.9 хувиар тус тус өссөн ба техникийн ургамал 13.8 хувиар, төмс 15.8 хувиар, тэжээлийн ургамал 2.7 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 29. Тариалсан талбай, 2014онд

Тариалсан талбай, га, төрлөөр

Төрөл	Тариалсан талбай	Усалгаатай
Төмс	646.3	317.2
Хүнсний ногоо	325.3	310.2
үүнээс: байцаа	61.4	58.9
лууван	85.6	83.5
шар манжин	77.9	75.5
улаан манжин	27.6	26.5
сонгино	49.7	44.6
сармис	2.9	2.9
өргөст хэмх	9.0	8.1
улаан лооль	5.5	4.8
хулуу	0.1	0.1
чинжүү	2.1	2.0
тарвас	1.0	0.9
амтат гуа	0.1	0.1
бусад	2.4	2.3

Хүснэгт 32. Үр тариа, төрлөөр, (га)

Сум, дүүрэг	Үр тариа 2013	Үр тариа 2014	Үүнээс:				
			Буудай	Арвай	Овьёос	Хөх тариа	Бог будаа
Баян-Агт	1778.9	1743.9	1722.5	5	16.4		
Баяннуур	40	91	80		6	5	
Бугат	1277	697	570		127		
Бүрэгхангай	637	1270	1180	10	80		
Дашинчилэн	1400	1407	1350	18.3	3.7	35	
Орхон	940	2739	2712		17		
Рашаант		500	500				
Сэлэнгэ	5391	6713	6366	20	157	120	50
Тэшиг	4646	4732	4730	2			
Хангал	1330	1339	1290	5	30	8	6
Хишиг-өндөр	1300	1393	1391.5		1.5		
Хутаг-Өндөр	9217	9600	9386	185	29		
Дүн	27956.9	32224.9	31278	245.3	467.6	168	56

Хүснэгт 33. Төмс, хүнсний ногоо, сумаар, (га)

Сум, дүүрэг	Төмс		Хүнсний ногоо		Өсөлт, бууралт хувиар	
	2013	2014	2013	2014	Төмс	Хүнсний ногоо
Баян-Агт	10	15	0.2	5.0	1.5 да	2281.8
Баяннуур	8	6.4	2.0	5.1	80.0	2.5 да
Бугат	60	49.8	11.0	19.6	83.0	178.2
Булган	90	80.2	49.0	50.1	89.1	102.3
Бүрэгхангай	17	17.8		8.7	104.7	
Гурван булаг	28.9	20	4.3	5.0	69.2	117.2
Дашинчилэн	20.7	26	5.2	9.8	125.6	188.5
Могод	11	11	7.0	7.0	100.0	100.0
Орхон	51.2	55.5	16.4	31.4	108.4	191.5
Рашаант	5	3.5	4.1	2.0	70.0	48.5
Сайхан	9.1	3		0.3	33.0	1875.0
Сэлэнгэ	150	151	49.0	53.8	100.7	109.8
Тэшиг	28.3	30		20.1	106.0	
Хангал	117.5	86.7	53.1	60.0	73.8	113.0
Хишиг-өндөр	17	0.4	2.0	0.3	2.4	15.0
Хутаг-Өндөр	124.5	90	28.1	47.0	72.3	167.3
Дүн	748.2	646.3	231.5	325.3	86.4	140.5

Хүснэгт 34. Тэжээлийн ургамал, техникийн ургамал,(га)

Сум, дүүрэг	Тэжээлийн ургамал		Техникийн ургамал		Өсөлт, бууралт хувиар	
	2013	2014	2013	2014	Тэжээлийн ургамал	Техникийн ургамал
Баян-Агт			350.5	318		90.7
Баяннуур	37	21			56.8	
Бугат	3	6			200.0	
Булган						
Бүрэгхангай			610	984		161.3
Гурван булаг	2					
Дашинчилэн			200	50		25.0
Могод						
Орхон	70	249	442	250	355.7	56.6
Рашаант	25			110		
Сайхан						
Сэлэнгэ	20	38	600	122	190.0	20.3
Тэшиг			200			
Хангал	40	50		40	125.0	
Хишиг-өндөр			100			
Хутаг-Өндөр	300	120	1424	1575	40.0	110.6
Дүн	497	484	3926.5	3449	97.4	87.8

Хүснэгт 35. Хүнсний ногоо, төрлөөр, (га)

Сум, дүүрэг	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
		Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	5.02	1.4	1	0.5	0.5	1.5	
Баяннуур	5.1	1.2	0.72	0.4	0.3	0.5	0.07
Бугат	19.6	0.6	4.5	4.4	4.7	4.5	
Булган	50.124	11.7	14.9	15.5	1	4.3	1.5
Бүрэгхангай	8.7	1.5	1.9	1	1.3	1.7	
Гурван булаг	5.04	1	1	1.5	0.5	0.5	0.1
Дашинчилэн	9.8	0.5	4.5	1.3		2	0.05
Могод	7	3	1	0.3	0.3	1.5	
Орхон	31.4	2.7	5.2	15.1	1.5	3.4	0.4
Рашаант	2		0.22	0.75	0.2	0.8	
Сайхан	0.3		0.1	0.1		0.1	
Сэлэнгэ	53.8	13	13	6	10	6	0.3
Тэшиг	20.1	5	6	3	1.5	4	
Хангал	59.98	15.7	13.22	9.27	5.69	13.7	0.5
Хишиг-өндөр	0.3	0.07	0.05	0.05	0.05	0.05	
Хутаг-Өндөр	47	4	18.3	18.7	0.1	5.1	
Дүн	325.264	61.37	85.61	77.87	27.64	49.65	2.92

Хүснэгт 35-н үргэлжлэл.

Сум, дүүрэг	Үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	0.1	0.02					
Баяннуур	0.9	0.7	0.15			0.08	0.08
Бугат	0.8					0.1	
Булган	0.7	0.5					0.024
Бүрэгхангай	0.6	0.5					0.2
Гурван булаг	0.1	0.1	0.04		0.1	0.1	
Дашинчилэн	0.5	0.3	0.05		0.02	0.3	0.28
Могод	0.4	0.3	0.2				
Орхон	1.1	1	0.1	0.1	0.01	0.1	0.69
Рашаант	0.01	0.02					
Сайхан							
Сэлэнгэ	2.4	1.4	0.5			0.2	1
Тэшиг	0.2	0.2				0.2	
Хангал	0.7	0.2				1	
Хишиг-өндөр							0.03
Хутаг-Өндөр	0.5	0.2					0.1
Дүн	9.01	5.44	1.04	0.1	0.13	2.08	2.404

Тариалсан талбай өрх, аж ахуй нэгжээр: 2014 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 892 өрх, 81 аж ахуй нэгж байгууллага тариалалт хийсэн байна. Нийт өрхийн 5.1 хувь нь төмс, хүнсний ногоо тарисан байна.

Хүснэгт 36. Тариалсан талбай, өрхөөр (га)

Сум, дүүрэг	Тариалалт хийсэн өрхийн тоо	Тариалсан талбай /га/				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Баян-Агт	46	21.4	13.5	5.02		
Баяннуур	28		5	4.125		6
Бугат	48	27	44.8	15.1		6
Булган	228		80.2	50.124		
Бүрэгхангай	27		11.8	8.7		
Гурван булаг	16		20	5.04		
Дашинчилэн	53		18	9.8		
Могод	11		11	7		
Орхон	33	158.5	29.8	13.11	20	120.6
Рашаант	54		3.5	2		
Сайхан	13		3	0.3		
Сэлэнгэ	157	1073	116.7	50.96		8
Тэшиг	70	1017	29.5	20.1		
Хангал	31	16	80.2	58.48	40	
Хишиг-өндөр	2	93	0.4	0.3		
Хутаг-Өндөр	75	230	89	47		20
Дүн	892	2635.9	556.4	297.159	60	160.6

Хүснэгт 37. Тариалсан талбай, аж ахуй нэгжээр, (га)

Сум, дүүрэг	Тариалалт хийсэн ААНБ-н тоо	Тариалсан талбай /га/				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Баян-Агт	2	1722.5	1.5		318	
Баяннуур	2	91	1.4	0.975		15
Бугат	4	670	5	4.5		
Булган						
Бүрэгхангай	8	1270	6		984	
Гурван булаг						
Дашинчилэн	3	1407	8		50	
Могод						
Орхон	11	2580.5	25.7	18.29	230	128.4
Рашаант	2	500			110	
Сайхан						
Сэлэнгэ	15	5640	34.3	2.84	122	30
Тэшиг	9	3715	0.5			
Хангал	4	1323	6.5	1.5		50
Хишиг-өндөр	1	1300				
Хутаг-Өндөр	20	9370	1		1575	100
Дүн	81	29589	89.9	28.105	3389	323.4

Зураг 30. Тариалсан талбай, өрхөөр, (га) Зураг 31. Тариалсан талбай, ААНБ(га)

Хураасан ургац: 2014 оны 9 сарын байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 126.0мянган.тн ургац хураасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.1 хувиар өссөн байна. Үүнээс: Үр тариа 37.2 хувиар өсөж, төмс 8.2 хувь, хүнсний ногоо 34.7 хувь, бэлтгэсэн хадлан 4.9 хувиар буурсан байна. Нийт хураасан ургацыг төрлөөр нь авч үзвэл: Буудай 27112.8 тн, овъёос 40 тн, төмс 6134.05 тн, гар тэжээл 1235.1 тн, хужир сүү 731.5 тн, хүнсний ногоо 2271.8 тн, байгалийн хадлан 86635 тн бэлтгэсэн байна.

Хүснэгт 38. Хураасан ургац, сумаар, төрлөөр, (тн)

Сум, дүүрэг	Үүнээс:							
	Буудай	Арвай	Овъёос	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал	Бэлтгэсэн өвс	Гар тэжээл	Хужир сүү
Баян-Агт	1914.8	5				4250	75	250
Баяннуур	40					40		
Бугат	340					4620	32	
Булган						4515	100	
Бүрэгхангай	1095	10	180	320		3020		
Гурван булаг						750		
Дашинчилэн	3439	5	6	40		1124	59.3	
Могод						2480	120	
Орхон	1152			8	53.5	4720	85	
Рашаант	320					1611	131	
Сайхан						1740	253	
Сэлэнгэ	6774	20	454	178	20	8900		
Төшиг	2917					21850	1.5	21
Хангал	1864					9570	151.5	460.5
Хишиг-өндөр	1330					1325	116.8	
Хутаг-Өндөр	5927			285	28	16120	110	
Дүн	27112.8	40	640	831	101.5	86635	1235.1	731.5

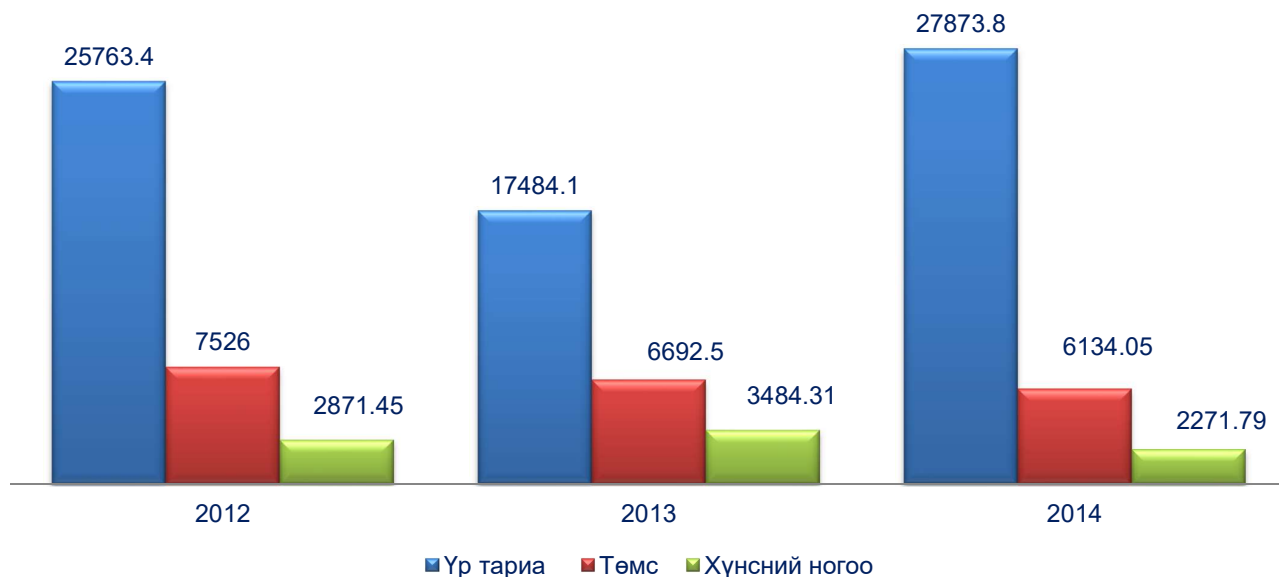
Хүснэгт 39. Хураасан төмс, хүнсний ногоо, сумаар, төрлөөр, (тн)

Сум, дүүрэг	Төмс	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
			Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	76	54	16	10.7	6.2	5.7	13.9	
Баяннуур	14.24	11.339	1.34	1.204	1.05	0.52	0.8	0.1
Бугат	256	140.4	6	39	32.4	39.15	17.6	
Булган	681.7	364.45	19.2	119.2	138	27	38.7	14.25
Бүрэгхангай	130	72	13	14	9	8	14	
Гурван булаг	154	15.28	1.3	1.3	0.5	1.2	1.7	0.23
Дашинчилэн	262	106.2	0.6	68	24		12	0.04
Могод	118	68	19	7	8	6	10	
Орхон	250	252.7	67.5	69.8	27.5	18	30.6	3
Рашаант	29.5	17.6			3.9	6.5		6.9
Сайхан	5.21	1.13		0.41	0.28		0.44	
Сэлэнгэ	1500	348.6	46.3	67.5	45	87	29	3
Төшиг	360	278.1	65	78	39	19.5	52	
Хангал	1256.3	482.6	152.8	144.5	89	55.8	35.6	
Хишиг-өндөр	1.1	1.4	0.3	0.2	0.2	0.2	0.5	
Хутаг-Өндөр	1040	58	25	15	15		3	
Дүн	6134.1	2271.8	433.34	635.814	439.03	274.57	259.84	27.52

Хүснэгт 39-н үргэлжлэл.

Сум, дүүрэг	Үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	1.2	0.3					
Баяннуур	1.8	1.93	1.375			0.85	0.37
Бугат	4					2.25	
Булган	4.6	3.5					
Бүрэгхангай	7	6					1
Гурван булаг	5.3	1.9			1.5	0.35	
Дашинчилэн	0.7	0.18	0.2		0.08	0.1	0.3
Могод	9	3	6				
Орхон	3	3	1	1	1	1	26.3
Рашаант		0.1	0.2				
Сайхан							
Сэлэнгэ	24.8	6	4			0.7	35.3
Тэшиг	11	11			2.6		
Хангал	2.7	1.9				0.3	
Хишиг-өндөр							
Хутаг-Өндөр							
Дүн	75.1	38.81	12.775	1	5.18	5.55	63.27

Зураг 32. Хураасан ургац, төрлөөр, оноор

Зураг 33. Нийт хураасан ургац, сумаар, тн-оор

Хүснэгт 40. Усалгаатай талбайгаас хураасан ургац, сумаар, төрлөөр, (тн)

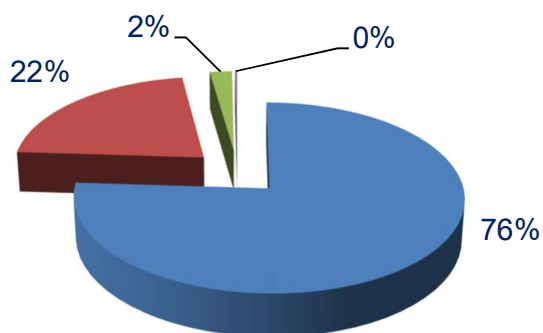
Сум, дүүрэг	Төмс	Үүнээс:						
		Хүнсний ногоо	Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Баян-Агт	0	54	16	10.7	6.2	5.7	13.9	
Баяннуур	0	0.821	0	0	0	0	0	0
Бугат	0	140.4	6	39	32.4	39.15	17.6	
Булган	681.7	364.45	19.2	119.2	138	27	38.7	14.25
Бүрэгхангай	0	72	13	14	9	8	14	
Гурван булаг	0	15.28	1.3	1.3	0.5	1.2	1.7	0.23
Дашинчилэн	262	106.2	0.6	68	24		12	0.04
Могод	118	68	19	7	8	6	10	
Орхон	0	252.7	67.5	69.8	27.5	18	30.6	3
Рашаант	0	0			0	0		0
Сайхан	0	1.13		0.41	0.28		0.44	
Сэлэнгэ	0	348.6	46.3	67.5	45	87	29	3
Тэшиг	0	22	0	0	0	0	0	
Хангал	1200	450.5	145	138	84	52.5	30	
Хишиг-өндөр	0	1.4	0.3	0.2	0.2	0.2	0.5	
Хутаг-Өндөр	1040	58	25	15	15		3	
Дүн	3301.7	1955.48	359.2	550.11	390.08	244.75	201.44	20.52

Хүснэгт 41. Усалгаатай талбайгаас хураасан ургац, сумаар, төрлөөр, (тн)

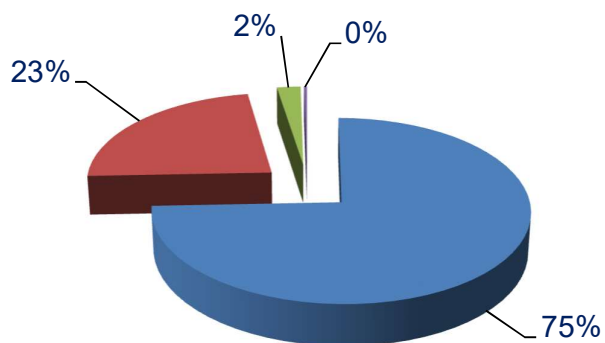
Сум, дүүрэг	үүнээс:						
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Амтат гуа	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Баян-Агт	1.2	0.3					
Баяннуур	0.43	0.391	0			0	0
Бугат	4					2.25	
Булган	4.6	3.5					
Бүрэгхангай	7	6					1
Гурван булаг	5.3	1.9			1.5	0.35	
Дашинчилэн	0.7	0.18	0.2		0.08	0.1	0.3
Могод	9	3	6				
Орхон	3	3	1	1	1	1	26.3
Рашаант		0	0				
Сайхан							
Сэлэнгэ	24.8	6	4			0.7	35.3
Тэшиг	11	11			0		
Хангал	0.4	0.3				0.3	
Хишиг-өндөр							
Хутаг-Өндөр							
Дүн	71.43	35.571	11.2	1	2.58	4.7	62.9

Зураг 34. Ургац хураалт, жил бүрийн 9 сард

2013 он

2014 он

■ Буудай
■ Төмс хүнсний ногоо
■ Техникийн ургамал
■ Тэжээлийн ургамал

ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Шуудан холбооны үйлчилгээний орлоготайлант хугацаанд 270.6 сая төгрөг болж нийт орлогын 68.5 сая төгрөг буюу 25.3 хувийг аймгийн хүн амд үзүүлсэн үйлчилгээний орлогоос бүрдүүлсэн байна.

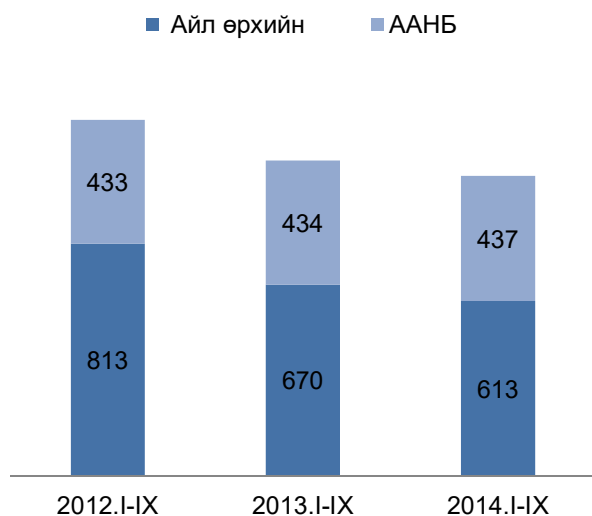
Хүснэгт 42. Холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт

	хэмжих нэгж	2012 I-IX	2013 I-IX	2014 I-IX
Нийт орлого	мян.төг	192624.2	204670.3	270646.6
Үүнээс: хүн амаас	мян.төг	90281.5	94991.0	68540.0
Суурин телефон цэг	тоо	1246	1104	1050
Үүнээс: Айл өрхийн	тоо	813	670	613
Үүрэн телефон хэрэглэгч	тоо	35200	35200	35358
КаТВ хэрэглэгч	тоо	1000	1000	1444

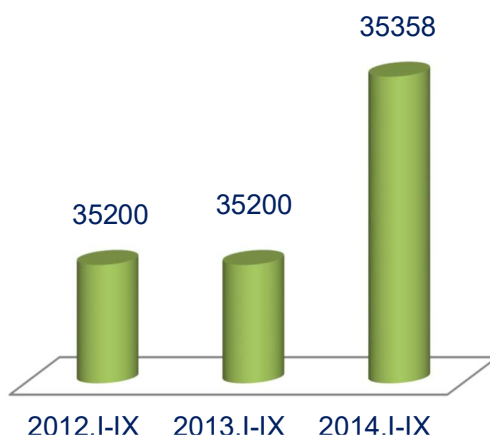
Эхний 9 сард аймгийн хэмжээнд суурин телефон цэгийн тоо 1050 болж өмнөх оноос 4.9 хувиар буурсан байна.

Нийт суурин телефон цэгийн 0.6 мянга буюу 58.4 хувийг айл өрх ашиглаж байна. Үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо 35.4 мянгад хүрсэн байна.

Зураг 35. Суурин телефон цэгийн тоо

Зураг 36. Үүрэн телефон хэрэглэгч

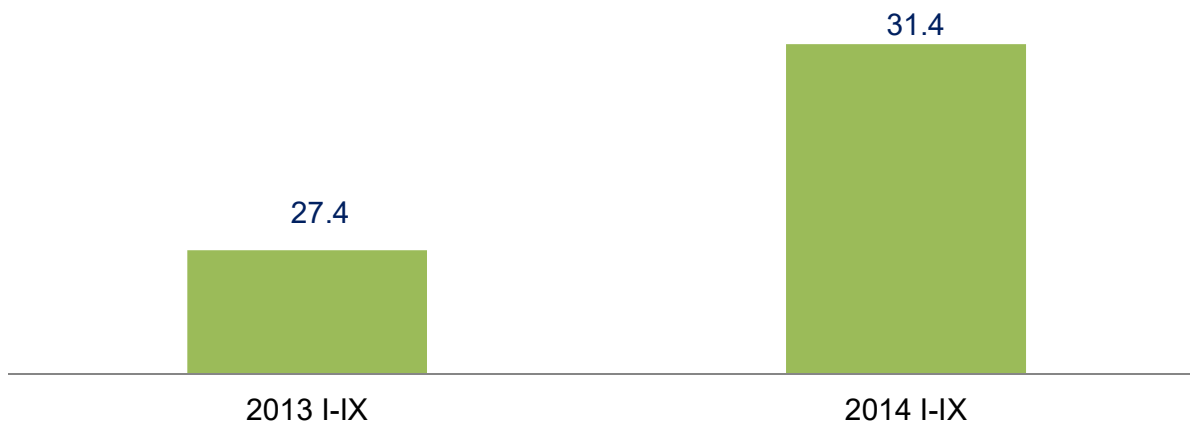

ТЭЭВЭР

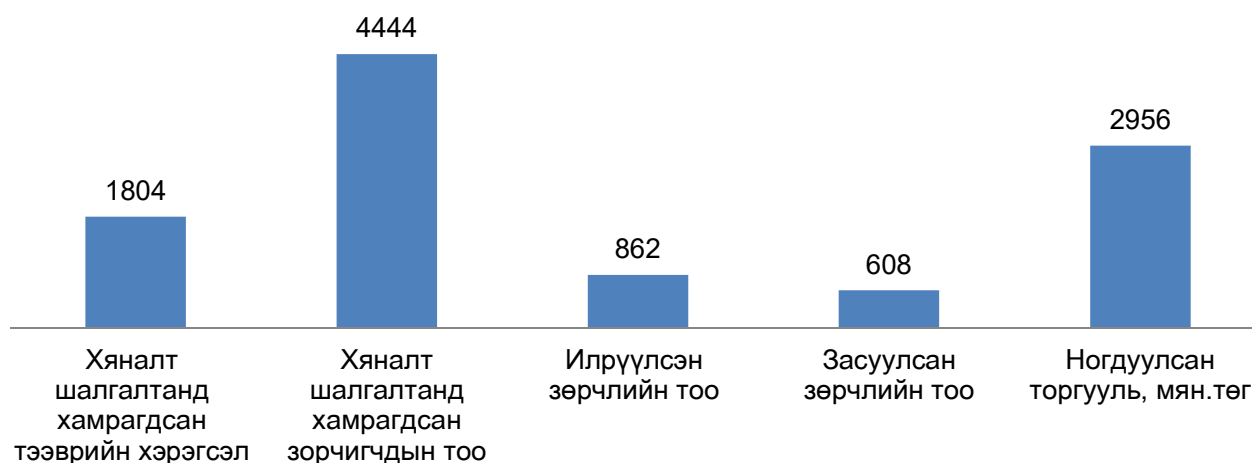
2014 оны эхний 9 сарын хугацаанд 31367 иргэнд нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ үзүүлсэнээс хот хоорондод 8977 зорчигч, орон нутагт 22390 зорчигч хамрагдсан ба зорчигч урсгал өнгөрсөн оны мөн үеэс 7,1 хувиар буюу 1291 зорчигчоор өссөн байна.

Зураг 36. Нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчигчид, мян. хүн

Оны эхний 9 сарын байдлаар зам, тээврийн хяналт шалгалтад 1804 тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч, 4444 зорчигч хамрагдав. Үүнээс 862 зөрчил илрүүлж, 608 зөрчлийг арилгуулан, захиргааны 146 зөрчилд 2956.0 мянган төгрөгний торгууль, шийтгэврийн арга хэмжээ авч бүрэн барагдуулав. Шалгалтад хамрагдсан нийт 1804 тээврийн хэрэгслийн жолооч нарт шалгалтаар илэрсэн зөрчилд холбогдох хууль тогтоомж, нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн актыг биечлэн таниулж, замын нөхцөл байдалд хурд тохируулан, шөнийн цагт гэрэл шилжүүлж замын хөдөлгөөнд соёлтой оролцох анхааруулга санамжийг тухай бүр өгч техникийн аюулгүй байдлыг хангуулан зам тээврийн осол зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлж замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангуулж ажиллалаа.

Зураг. 37 9-р сарын байдлаарх тээврийн хяналт

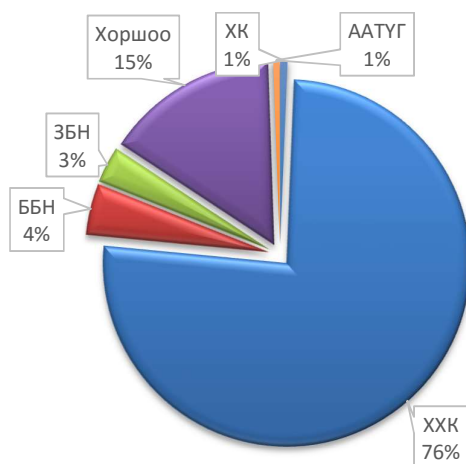
БИЗНЕС РЕГИСТР

9-р сарын байдлаар улсын бүртгэлд 1146 ААНБайгууллага бүртгэлтэй байгаагийн 161 буюу 14,0 хувь төрийн төсөвт байгууллага, 704 буюу 61.4 хувь ХХКомпани байна. 3-р улиралд шинээр 20 ААНБайгуулга бүртгүүлсэн байна. Үүнээс 13 нэгж буюу 65,0 хувь нь ХХКомпани байна.

Хүснэгт 43. Бүртгэлтэй ажахуйн нэгжийн тоо

Хариуцлагын хэлбэр		2014 I	2014 VI	2014 IX	Дүндэзлэх хувь
ААНБайгууллага	ХК	6	6	6	0.5
	ХХК	649	691	704	61.4
	ББН	41	42	42	3.7
	ЗБН	29	30	30	2.6
	Хоршоо	125	132	138	12.0
	Хадгаламжээлийн хоршоо	3	3	3	0.3
	Төрийн нөмчит ААТҮГ	3	3	3	0.3
	Орон нутгийн нөмчит ААТҮГ	1	2	2	0.2
Дүн		857	909	928	81.0
Төсөв болон ТББ	Төсөвт байгууллага	159	161	161	14.0
	Төрийн бус байгууллага	25	34	35	3.1
	Шашны байгууллага	5	9	9	0.8
	Сан	1	1	1	0.1
	Олон нийтийн байгууллага	8	10	10	0.9
	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл	2	2	2	0.2
Дүн		200	217	218	19.0
Бүгд дүн		1057	1126	1146	100.0

Зураг 38. Аж ахуй нэгж байгууллагын дүнд эзлэх хувь

Зураг 39. Төсөвт болон төрийн бус байгууллагын эзлэх хувь

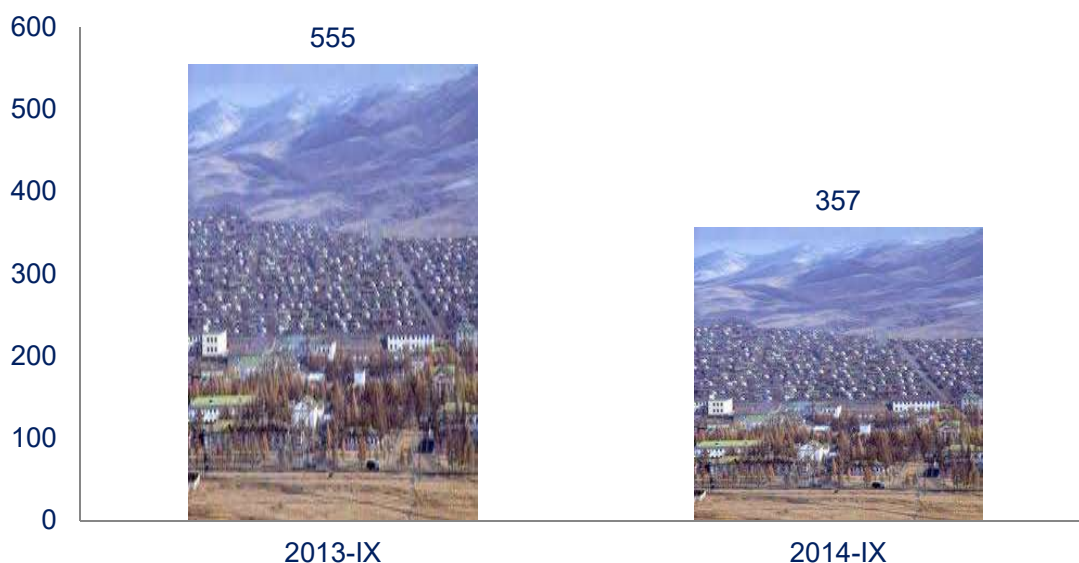
Тайлант хугацаанд улсын бүртгэлд газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн 410 улсын бүртгэл бүртгэгдсэн байна. Төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт 357 иргэнд хийлгэсэн байна. Мөн гэрээний эрхийн бүртгэл 1959 бүртгэсэн байна.

Өмнөх оны мөн үеийхээс үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөх эрхийн анхны бүртгэл 90,7 хувь, төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт 64,3 хувь, болж буурсан бол гэрээний эрхийн бүртгэл 103,4 хувь болж нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 44. Эдхөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэл, өссөн дүнгээр

Үзүүлэлт		2013-IX	2014-IX	<u>2013 %</u> 2014
Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл	Үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөх эрхийн анхны бүртгэл	452	410	90.7
	Төрөөс үнэгүй хувьчилсан орон сууцны баталгаажуулалт			
Газар өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл	Төрөөс худалдаж авсан газрын эрхийн анхны бүртгэл			
	Төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	555	357	64.3
	Газар эзэмших, ашиглах эрхийн анхны бүртгэл	26		
Гэрээний эрхийн бүртгэл		1894	1959	103.4

Зураг 40. Төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн баталгаажуулалт 2013, 2014 оны 9 сард

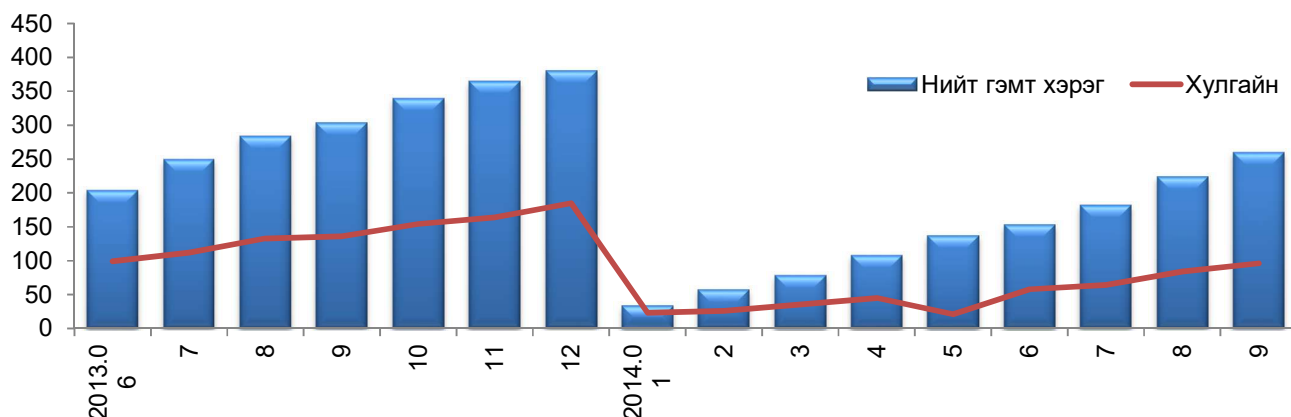

ГЭМТ ХЭРЭГ

2014 оны эхний 9 сард 259 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 14.5 хувиар буюу 44 хэргээр буурсан байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт иргэд, аж ахуй нэгж байгууллагад 641.4 сая төгрөгний хохирол учирснаас иргэдэд 605.0 сая төгрөгний хохирол учирсан байна. Үүнээс хэрэг бүртгэлт мөрдөн байцаалтын шатанд 267.0 сая төгрөгний хохиролыг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 41. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

Хүснэгт 45. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, төрлөөр, эхний 9 сард

Сум	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт		
	2012 он	2013 он	2014 он	2013 он	2014 он	Хувь
Булган	71	80	67	9	-13	83.8
Баян-Агт	11	10	13	-1	3	130.0
Баяннуур	2	3	4	1	1	133.3
Бугат	13	15	14	2	-1	93.3
Бүрэгхангай	9	14	12	5	-2	85.7
Гурванбулаг	8	14	17	6	3	121.4
Дашинчилэн	6	9	12	3	3	133.3
Могод	3	13	8	10	-5	61.5
Орхон	16	28	16	12	-12	57.1
Рашаант	15	13	11	-2	-2	84.6
Сайхан	15	24	11	9	-13	45.8
Сэлэнгэ	20	10	11	-10	1	110.0
Тэшиг	6	11	7	5	-4	63.6
Хангал	15	13	14	-2	1	107.7
Хишиг-Өндөр	13	15	15	2	0	100.0
Хутаг-Өндөр	16	19	17	3	-2	89.5
Хялганат	3	12	10	9	-2	83.3
Бүгд	242	303	259	61	-44	93.2

Мөнбүртгэгдсэн 259 хэргийн 67 хэрэг нь согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг байгаа нь нийт хэргийн 35.5 хувийг эзэлж байна. Согтуугаар үйлдэгдсэн хэргийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад ижил түвшинд байна.

9-р сарын байдлаар бүлгээр үйлдсэн хэрэг 39 бүртгэгдэсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 30.0 хувиар буюу 9 хэргээр буурсан бол 8566 зөрчил бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 4124 буюу 92.8 хувиар өссөн. Гудамж талбайд хэвийн бус явсан, агсан согтуу тавьсны улмаас 620 хүн саатуулагдсан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 19 хүнээр буюу 3.2 хувиар, захиргааны журмаар 214 хүнийг баривчлах шийтгэл эдлүүлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 64 хүнээр буюу 42.7 хувиар, согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодож, тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ 375 иргэн хасуулсан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 150 хүнээр буюу 66.7 хувиар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 46. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сумаар, жил бүрийн эхний 9 сард

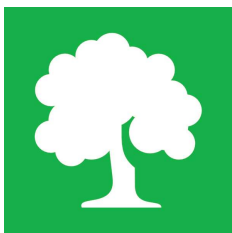
Сум	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт, өмнөх онтой харьцуулснаар, хувиар		
	2012 он	2013 он	2014 он	2012 он	2013 он	2014 он
Булган	71	80	67	120.3	112.7	83.8
Баян-Агт	11	10	13	220.0	90.9	130.0
Баяннуур	2	3	4	200.0	150.0	0.0
Бугат	13	15	14	162.5	115.4	93.3
Бүрэгхангай	9	14	12	180.0	155.6	85.7
Гурванбулаг	8	14	17	88.9	175.0	121.4
Дашинчилэн	6	9	12	50.0	150.0	133.3
Могод	3	13	8	37.5	433.3	61.5
Орхон	16	28	16	160.0	175.0	57.1
Рашаант	15	13	11	115.4	86.7	84.6
Сайхан	15	24	11	214.3	160.0	45.8
Сэлэнгэ	20	10	11	250.0	50.0	110.0
Тэшиг	6	11	7	100.0	183.3	63.6
Хангал	15	13	14	187.5	86.7	107.7
Хишиг-Өндөр	13	15	15	325.0	115.4	100.0
Хутаг-Өндөр	16	19	17	320.0	118.8	89.5
Хялганат	3	12	10	75.0	400.0	83.3
Бүгд	242	303	259	170.7	147.4	85.5

Хүснэгт 47. Гэмт хэрэгт бүртгэгдэх үед сэжигтэнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, сумаар, 2014 оны эхний 9 сард

Сум	Сэжигтэн тодорхойгүй хэргийн тоо	Үүнээс сэжигтнийг илрүүлж ял сонгосон	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
Булган	25	23	92.0
Баян-Агт	12	6	50.0
Баяннуур	4	3	75.0
Бугат	4	1	25.0
Бүрэгхангай	2	0	0.0
Гурванбулаг	10	8	80.0
Дашинчилэн	5	0	0.0
Могод	4	3	75.0
Орхон	7	3	42.9
Рашаант	5	3	60.0
Сайхан	7	2	28.6
Сэлэнгэ	3	1	33.3
Тэшиг	2	1	50.0
Хангал	4	2	50.0
Хишиг-Өндөр	6	4	66.7
Хутаг-Өндөр	6	4	66.7
Хялганат	2	2	100.0
Бүгд	108	66	61.1

Хүснэгт 48. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэрэг, сумаар, 2013, 2014 оны эхний 9 сард

Сум	Нийт хулгайн гэмт хэргийн тоо			Үүнээс : хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2012 он	2013 он	2014 он	2012 он	2013 он	2014 он
Булган	71	34	13	28	32	13
Баян-Агт	11	3	11	3	1	5
Баяннуур	2	2	4	0	0	0
Бугат	13	5	5	0	2	2
Бүрэгхангай	9	7	2	1	3	0
Гурванбулаг	8	3	7	0	0	5
Дашинчилэн	6	4	5	1	2	2
Могод	3	8	3	0	5	2
Орхон	16	14	8	2	3	2
Рашаант	15	3	6	3	2	1
Сайхан	15	19	8	1	2	4
Сэлэнгэ	20	4	4	2	3	1
Тэшиг	6	6	2	0	2	2
Хангал	15	5	2	0	2	1
Хишиг-Өндөр	13	9	8	1	6	7
Хутаг-Өндөр	16	9	5	3	8	3
Хялганат	3	1	3	1	1	1
Бүгд	242	136	96	46	74	51

Цаг уур

Цаг агаарын 10-р сарын урьдчилсан мэдээ

Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь 0-5 градус дулаан буюу ихэнх нутгаар олон жилийн дунджийн орчим байна.

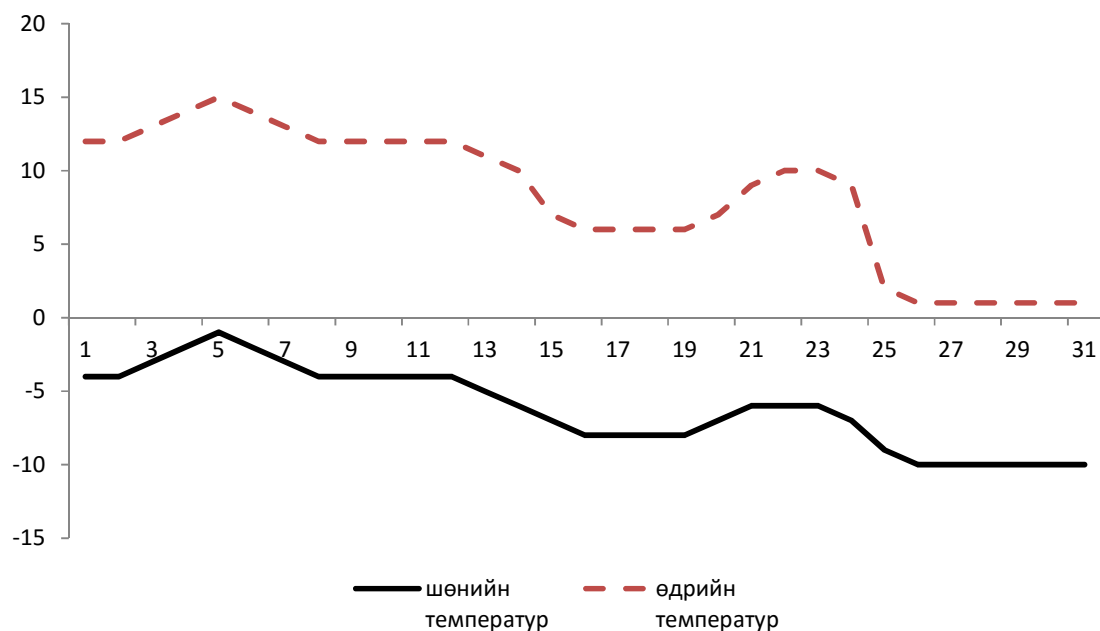
Нэгдүгээр арав хоногийн дунд үеэр шөнөдөө 2 градус дулаанаас 3 градус хүйтэн, өдөртөө 13-18 градус дулаан байна. Нэгдүгээр арав хоногийн эхэн болон сүүлч, хоёрдугаар арав хоногийн эхээр шөнөдөө 1-6 градус хүйтэн, өдөртөө 10-15 градус дулаан байна. Хоёрдугаар арав хоногийн сүүлийн хагаст бага зэрэг хүйтэрчшөнөдөө 5-10 градус хүйтэн, өдөртөө 3-8 градус дулаан байна. Гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэс хүйтэрчшөнөдөө 8-13 градус хүйтэн, өдөртөө 2 градус хүйтнээс 3 градус дулаан байна. Бусад хугацаанд шөнөдөө 3-8 градус хүйтэн, өдөртөө 7-12 градус дулаан байна.

Энэ сард Тэшиг, Хутаг-Өндөр сумдын баруун хэсгээр олон жилийн дунджаас бага, харин Рашаант сум, Дашинчилэн, Баяннуурын өмнөд хэсгээр олон жилийн дунджаас ахиу, бусад нутгаар дунджийн орчим хур тунадас орох төлөвтэй байна. (2дугаар зураг).

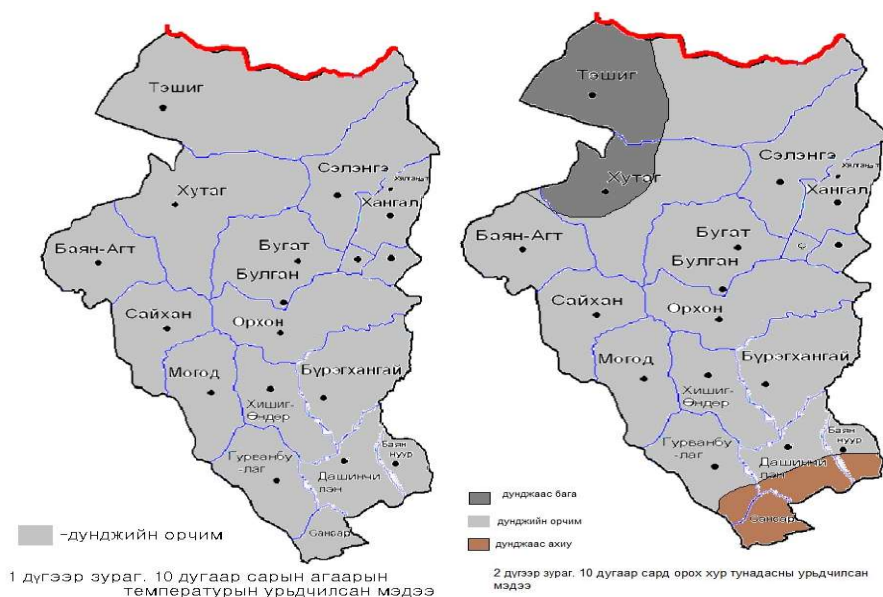
Нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе ба сүүлчээр зарим газраар хур тунадас, уулаараа цас орно. Хоёр ба гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэр ихэнх нутгаар, сүүлчээр нь зарим газраар цас орох төлөвтэй.

Салхи нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе болон сүүлчээр зарим газраар 12-14 м/с, хоёр ба гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэр нутгийн өмнөд хэсгээр 16-18 м/с хүртэл ширүүсч шороон болон цасан шуурга шуурах төлөвтэй.

Зураг 42. 10-р сарын агаарын температурын хоногийн явц

Зураг 43. 10 дугаар сарын агаарын температур, хуртунадасны урьдчилсан мэдээ

Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлд хэрхэн нөлөөлөх тухай

10 дугаар сарын цаг агаарын урьдчилсан мэдээгээр агаарын сарын дундаж температур ихэнх нутгаар олон жилийн дунджийн орчим, хур тунадас ихэнх нутгарт олон жилийн дунджийн орчим, нутгийн баруун хойд хэсгээр дунджаас бага, нутгийн зүүн өмнөд хэсгээр дунджаас ахиу орхоор байна. 10 дугаар сарын эхээр ихэнх нутгаар дулаан, хур тунадас бага орхоор байгаа боловч сарын дунд үеэс зарим газраар цас орж, хүчтэй цасан ба шороон шуурга шуурахыг онцгой анхаарна уу.

2014 оны 11 дүгээр сарын цаг агаарын төлөв

Энэ сард агаарын температурын сарын дундаж нь 8-13 градус хүйтэн бөгөөд ихэнх нутгаар олон жилийн дунджийн орчим дулаан байна. Энэ сард орох хур тунадасны хэмжээ нь нутгийн зүүн хойд хэсгээр олон жилийн дунджийн орчим, бусад нутгаар олон жилийн дунджаас ахиу байна.

Гол мөрний намрын мөсний үзэгдэл эхлэх, мөсөн бүрхүүл тогтох хугацааны прогноз

10 дугаар сард агаарын температур ихэнх нутгаар олон жилийн дунджийн орчим байх хандлагатай байгаатай уялдан нийт нутгаар гол мөрний намрын мөсний үзэгдэл эхлэх хугацаа олон жилийн дунджийн орчим, харин битүү мөсөн бүрхүүл тогтох хугацаа 5-10 хоногоор өмнө ажиглагдах төлөвтэй байна.

Ихэнх гол мөрөнд 10 дугаар сарын дунд үе ба 11 дүгээр сарын эхээр мөсний үзэгдэл ажиглагдаж эхлэх ба 11 дүгээр сарын 5-20-ны хооронд битүү мөсөн бүрхүүл тогтоно.

Прогнозоос харахад ихэнх гол мөрөнд битүү мөсөн бүрхүүл 11 дүгээр сарын дунд үед тогтох төлөвтэй байгаа хэдий ч энэ жил гол мөрөн, нуурын мөсний зузааны даац хүн, мал, машин техник явахад аюулгүйн хэмжээнд хүрч чадахгүй гэдгийг анхаарч, мөс цөмрөх аюулаас болгоомжлохыг ард иргэдэд сануулж байна

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn Статистикийн мэдээллийн
нэгдсэн сан

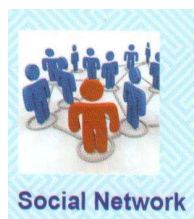
Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл
авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат
аппликейшн

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар
тогтмол авч болно.

[www.facebook.com/pages/ Статистик-Мэдээлэл](https://www.facebook.com/pages/Статистик-Мэдээлэл)

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212

1 минут= 200 төгрөг

ХэлтсийндаргаЦ. Ганцэцэг

Танилцуулгыгбэлтгэсэн:

Ахлах мэргэжилтэн	А.Нарантуяа
Мэргэжилтэн	Б. Цолмонбаяр
	Ц.Батчимэг
	Г.Нандин
	Б. Бумцэнд